

KOHILA

Kohila valla ajaleht

11. september 2025 | Nr 9 (368)

Sündmused

12. september kell 21.00 Tantsuõhtu Kristjan Reinvee saatel Kiisu Pizza Lounges

14. september kell 19.30 Muusikute fondi PLMF vanavanemate päeva kontsert Hageri rahvamajas

16. september kell 16.00 Hageri kihelkonna aabitsa esitlus Hageri muuseumis

18. september kell 18.00 Kohila õpituba Juhan Maistega: "Mõisa pärlikee - avastusretk Raplamaa ja Hageri kihelkonda" Kohila Gümnaasiumis

20. september kell 13.00 Teabepäev: Kodumaise kasepuidu väärindamine Kohila Vineeris

20. september kell 19.00 Itaalia muusika õhtu koos õhtusöögiga Kiisu Pizza Lounges

23. september kell 14.00 Hageri kihelkonna aabitsa esitlus Kohila raamatukogus

27. september kell 18.18 Omadega rappa: Merit ja Märten Männiste kontsert Kõnnu järve ääres

3. oktoober kell 17.00 Pilguheit Angerja linnuse taastamistöödele Angerja vasalllinnuses

8. oktoober kell 18.00 Koolitus: mälu- treener Tauri Tallermäe Kohila Mõisakooli algklasside majas

8. oktoober kell 19.00 Teatrietendus „Erik ja Anna“ Hageri rahvamajas

23. oktoober kell 18.30 Alfa kursus Kohila koguduse majas (Vabaduse 32)

1. november kell 19.00 teatrietendus „Mulle huumor meeldib“ Hageri rahvamajas

Sport

13. september kell 10.00 XXVIII Kohila Mitmevõistlus

14. september kell 18.00 Eesti meistrivõistlused jalgpallis: III liiga Kohila Püsi-
vus vs Tallinna FC Maksatransport

21. september kell 14.00 Eesti meistri-
võistlused jalgpallis: U-16 poiste Kohila
Püsi-
vus vs Põhja-Tallinna jalgpallikool/
klubi Volta Sinine

28. september kell 18.00 Eesti meist-
rivõistlused jalgpallis: III liiga Kohila Püsi-
vus vs Rumori Calcio Tallinn

Näitused

Alates 16. septembrist fotonäitus „Kohila
vaated“ Kohila vallamajas.

Kuni 3. novembrini Tiina Ojaste maali-
näitus "Silmapiiril" Kohila raamatukogus.

Kuni 6. novembrini Mahtra Talurahva-
muuseumi näitus "Üks Kaunis Jutto- ja
Õppetusse Ramat" Kohila raamatukogus.

Uus õppeaasta on taas alanud

Soovime kõigile õpilastele lennukat õppeaastat, rõõmu avastustest ning rõõmsaid kohtumisi koolikaaslastega! Õpetajatele ja koolitöötajatele aga jaksu, inspiratsiooni ja rõõmu oma olulises töös.

Kohila Gümnaasium tervitas 78 uut esimese klassi õpilast – neist 66 alustas õpinguid Kohilas ja 12 Hageris. Esimeses klassis tegutseb kolm paralleelklassi, üks väikeklass ning Hageri klass. Lisaks alustas gümnaasiumiosas

50 uut kümnendikku. Kokku õpib sel õppeaastal Kohila Gümnaasiumis 859 õpilast, mida on 31 võrra rohkem kui eelmisel aastal.

Kohila Mõisakool avas oma uksed 35-le uuele esimese klassi õpilasele. Kokku on Mõisakoolis nüüd 267 õpilast – kolm rohkem kui eelmisel aastal.

See kasv näitab, et meie koolid on elujõulised ja hinnatud, olles noortele heaks kasvu-
kohaks.

Kooli alustamine on suur samm igale lapsele, aga ka tervele kogukonnale. Meenutagem, et iga esimene koolikell toob kaasa rõõmu ja elevust, aga vahel ka ärevust. Oluline on, et me üheskoos – õpetajad, lapsevanemad, kaa-
sõpilased ja kogukond – toetame neid väike-
seid ja suuremaid õppureid, et nad leiaksid
kooliteel sõpru, julgust ja õpitarkust.

Merle Beljäev

President Karis tunnustas kauneid kodusid – auhinna pälvis ka Hageri Rändlinnu kodu

Pühapäeval 24. augustil anti Pärnu kontserdimajas 28. korda üle Eesti kaunimate kodude konkursi tunnustused, millega tõstetakse esile ilusaid kodusid ja kohti kõigis Eesti maakondades ning neljas suuremas linnas.

President Alar Karis tänas laureaate, et nad hoolitsevad oma kodu eest rõõmuga, vabast ajast ja vabast tahtest. Tema sõnul on kodude kaunistamisel oluline roll Eesti mõttemaastiku ja komberuumi kujundamisel.

Raplamaalt said presidendilt tunnustuse kolme kauni kodu omanikud, kes valiti maakondliku komisjoni poolt välja juuniku lõpus. Konkursil hinnati kodude õuealasid, võttes arvesse nelja suurt teemaderingi: ter-
viklikku ruumimõju, heakorda, haljastust ja väikevorme. Rapla maakonna kaunis kodu 2025 laureaadiid:

- Katti ja Alo Lindebergi Rändlinnu kodu Kohila vallas Hageri külas
- Vilma Kallase ja Vahur Tånava Pihla kodu Rapla vallas Lõpemetsa külas
- Heli ja Harri Viirsalu kodu Märjamaa alevi Maakondlike konkursside laureaadiid said presidendilt tänukirja, teemakohase seinaplaadi, Eesti Kodukaunistamise Ühenduse rinnamärgi ja albumi „Eesti kaunis kodu 2025“.

Maakondlik tänapiknik, kuhu kutsutakse kõik sel aastal tunnustamiseks esitatud kodude omanikud, toimub 11. septembril Kohila vallas Lohu külas Mäe-Kõivu koduaias.

Liina Luht

Raplamaa Omavalitsuste Liit

Foto: Arno Mikkor

Ootame ideid 2026. aasta kaasavasse eelarvesse

Kohila valla kaasava eelarve eesmärk on suurendada vallaelanike teadlikkust valla eelarvest, ergutada kodanikuaktiivsust, soodustada kogukonnapõhist koostööd, leida lahendusi tekkinud vajadustele ning viia ellu uusi ideid.

Kaasava eelarve kogusumma on 15 000 eurot, sh vähemalt 5000 eurot ühe objekti kohta. Ideid kaasavasse eelarvesse võib esitada igal ajal. Kaasava eelarve ideid võetakse vallavalitsuses vastu 15. oktoobrini. Palume eelnevalt tutvuda Kohila valla veebilehel oleva Kohila valla kaasava idee määrusega.

Ideed koos nõutava lisamaterjaliga tuleb esitada SPOKU keskkonnas.

Ajakava

- Ideede esitamine vallavalitsusele – 15. oktoober 2025.
- Laekunud ideede tingimustele vastavuse tuvastamine ja hääletusele minevate ideede väljavallimine – 16.–25. oktoober 2025.
- Hääletamisele minevate ideede tutvustamine valla kodu- leheküljel ja valla Facebooki lehel alates 31. oktoobrist ja valla ajalehes 13. novembril 2025.
- Hääletamine 24. november – 30. november 2025.
- Võitja väljakuulutamine detsembris 2025.

Hääletamine

- Hääletus algab 24. novembril kell 9.00 ja lõpeb 30. novembril kell 12.00.
- Hääletada saab iga vähemalt 16-aastane isik, kelle elukoht on Eesti rahvastikuregistri andmetel Kohila vallas.
- Iga hääleõiguslik isik saab hääletada ühe meelepärase idee poolt.
- Hääletamine toimub elektrooniliselt kohalike omavalitsuste istungite infosüsteemi VOLIS keskkonnas (www.volis.ee) ja Kohila vallavalitsuse kantsleis vastuvõtuaegadel (Vabaduse 1, Kohila).

Kohila vallavalitsus

Projekti- ja tegevustoetuste taotluste tähtaeg Kohila vallas on 15. oktoober

Kohila valla 2026. aasta eelarvest saab taotleda projekti- ja tegevustoetusi, mille tähtaeg on **15. oktoober 2025**. Toetusi saavad küsida mittetulundusühingud ja sihtasutused, et rahastada erinevaid kultuuri-, kogukonna- ja spordivaldkonna projekte.

Projektitoetuste jagamise tingimused ja kord on avaldatud Kohila valla veebilehel: <https://kohila.ee/eeskirjad-ja-korrad>.

- Samuti saab tutvuda toetuste reeglitega Riigi Teatajas:
- Projektitoetused: <https://www.riigiteataja.ee/akt/406072022041>;
 - spordivaldkonna toetused <https://www.riigiteataja.ee/akt/406072022037>.

Kõik taotlused tuleb esitada elektrooniliselt Kohila valla SPOKU keskkonna kaudu. Selleks tuleb minna Kohila valla kodulehele, valida taotluste vormid ning otsida üles kultuuri-, kogukonna- ja vaba aja alase tegevuse projektide taotluse e-vorm.

Spordivaldkonna toetuste jaoks on kolm eraldi taotlusvormi:

- Noorte spordiõppe toetuse taotlus
- Spordiürituse läbiviimise toetuse taotlus
- Võistlusel osalemise toetuse taotlus

Taotlusi saavad esitada ainult MTÜ või SA juhatuse liikmed või juhatuse poolt volitatud isikud. Volituse saab teha otse SPOKU süsteemis, kus on vajalik täpsustada taotluse täitja isikukood.

Oluline on tähtaeg: 15. oktoobril südaööl sulgub e-keskkond ja hiljem ei ole enam võimalik taotlusi esitada. Seetõttu soovime mitte jätta taotluse esitamist viimasele hetkele.

Kui teil on küsimusi, siis võtke ühendust:

- Üldised küsimused: andra.aavik@kohila.ee
- Spordivaldkonna küsimused: artur.ajasalu@kohila.ee

KOHILA

Kohila valla ajaleht

Toimetuse:

Merle Beljæev, tel 5342 3483
e-post: merle.beljaev@kohila.ee

Keeletoimetaja:

Hanna Mari Villsaar,
e-post: h.m.villsaar@gmail.com

Väljaandja: Kohila vallavalitsus, Vabaduse 1, Kohila 79804,
tel 489 4760, e-post: vallavalitsus@kohila.ee

Küljendus:

MK Meedia OÜ,
e-post: info@mkmeedia.ee

Trükk: Printall
Tiraaž: 3675

Järgmine ajaleht ilmub
9. oktoobril 2025.

KOHILA VALLAVOLIKOGU 31.08.2025 ISTUNGI KOKKUVÕTE

1. Vallavanema informatsioon

Elanike arv on jätkuvalt kasvutrendis – 1. augusti seisuga elas Kohilas 7 893 inimest. Eelarve täitmine on samuti positiivne: seitsme kuuga on tegevustulud kasvanud 2,6% ja tegevuskulud 2,2%. Tulumaksu laekumine elaniku kohta suurenes aasta-ga 54 euro võrra, jõudes 919 euroni.

Õpilaste liikumist toetab uus bussiliin K26 (Kohila–Tselluloosi–Katikodu–Kohila) ning mitmetele olemasolevatele liinidele on lisandunud uued peatused. Rapla vallaga on sõlmitud kokkulepe ühise K31 liini rahastamiseks. Lasteaedades on 441 kohta, neist täidetud 438. Päevahoiu 47 kohta on kõik hõivatud.

Investeeringute poolelt on väljatoomist väärt Kohila spordihoone tarbevee süsteemi uuendus ja teraapiakeskuse rekonstrueerimistööd, mis kulgevad plaanipäraselt. Hageri apteegihoonet renoveerimiseks on pakkumised laekunud ning Angerja vasallilinnuse konserveerimine ja perepargi rajamine on samuti käsil.

Tee-ehituses on lõpule jõudmas Aespa Mäevana tee rekonstrueerimise teine etapp. Septembriks on kavandatud pindamistööd Aespa alevikus ja Kohila kalmistu juurdepääsuteel. Rekonstruee-

ritud on lõike Mobile teest, septembris valmib Lõuna tänava uus kõnnitee ning jätkub SW Energia soojatrasside paigaldamine. Ettevõtlusala ja Tuhamäe tänava läbimurde eelprojekt valmib samuti septembris. Lisaks rajatakse uued bussipeatused Pihali, Hageri, Sutlema ja Pahkla küladesse.

2. Eelarvestrateegia 2026–2029, I lugemine

Volikogus arutati järgmiste aastate investeeringuid. Keskne teema oli Kohila Gümnaasiumi projekt, millele loodetakse riigilt 6–8 miljoni euro suurust toetust. Koolist plaanitakse teha multifunktsionaalne hoone, samal ajal arutatakse ka heaolukeskuse rajamise võimalusi. Vara müügist oodatakse täiendavat tulu. Eelnou läbis esimese lugemise.

3. Maamaksu määrade kehtestamine alates 2026

Volikogu kinnitas maamaksumäärad:

- elamumaa ja maatulundusmaa õuema – 0,5%;
- muud maatulundusmaad – 0,5%;
- muu sihtotstarbega maa – 1%.

Koduluse maa maksusoodustus on

kuni 300 eurot. Oodatav täiendav maksutulu on 110–115 tuhat eurot aastas.

4. Tugiisikuteenuse vana määruse kehtetuks tunnistamine

Kuna samasisuline uus kord kehtib juba alates 2018. aastast, tunnistati vana määrus kehtetuks.

5. Vaide tagastamine (OÜ Metsakohin)

Lümanda kruusakarjääri laiendamise otsuse peale esitatud vaide tagastati, sest volikogu otsuste puhul ei ole vaide esitamine seaduslikult võimalik.

6. Pihali II liivakarjääri keskkonnanaloo menetlus

Volikogu võttis seisukoha, et Pihali piirkond kuulub valla rohevõrgustikku ning uue liivakarjääri avamine ei ole kooskõlas üldplaneeringuga. Keskkonnamõju hindamise algatamata jätmist ei peetud põhjendatuks.

Volikogu istungite protokollid on kättesaadavad Kohila valla kodulehel ning salvestused järelvaadatavad Youtube'i kanalis Kapa Kaamera.

UUE TÖÖTAJA TUTVUSTUS

Mikk Mutso

Planeeringute spetsialist

Tel: 5302 7054

E-post: mikk.mutso@kohilavald.ee

Alustasin augustist tööd Kohila vallavalitsuses planeeringute spetsialisti ametikohal. Minu töö põhiline sisu on planeerimisalase tegevuse koordineerimine ja korraldamine vallas. See tähendab peamiselt detailplaneeringute menetlemise

korraldamist ja ehitusprojekti-de planeeringutele vastavuse kontrollimist. Varem olen töötanud ametnikuna riigisektoris ja arhitektina erasektoris, kus olen teinud samuti palju planeerimis- ja projekteerimistööd. Kõrghariduse olen omandanud Eesti Kunstiakadeemias, arhitektuuri osakonnas. Elan naa-

bervallas Saue vallas, samas on tervise spordi huvi toonud mind ikka ja jälle ka Kohila valla rulluisu- ja rattaradadele. Need on tuttavad ka minu lastele.

Loodan anda oma panuse Kohila valla ruumi arengusse koostöös kogukonna, arendajate ja kolleegidega.

Kohila vallavolikogu valimised 2025: mida iga valija ja kandidaat peaks teadma?

Kohila vallavolikogu on kõigi vallaelanike valitud esinduskogu. Volikogu teeb otsuseid selle kohta, kuidas Kohila vallas asju korraldada – näiteks eelarve, koolide, teede ja sotsiaalteenuste üle. Volikogu kinnitab ametisse ka vallavalitsuse. Seetõttu on väga tähtis, et valimispäeval annaks võimalikult palju elanikke oma hääle. Valimiste kaudu saavad inimesed otsustada, kes volikogusse tuleb ja nende huve esindab.

Eelhääletamine ja e-hääletus

Kes saab hääletada? Hääletamisõigus on vähemalt 16-aastastel valijatel, kelle rahvastikuregistrisse kantud elukoht asub vastavas vallas või linnas. Lisaks Eesti kodanikele on hääletamisõigus Euroopa Liidu kodanikel ja Eestis pikaajalise elaniku elamisloa või alalise elamisõiguse alusel elavatel kodakondsuseta isikutel.

Eelhääletamine jaoskonnas toimub 13.–18. oktoobrini 2025 iga päev kell 12.00–20.00:

– **Valimisjaoskond nr 1: Vallamaja, Vabaduse 1, Kohila.**

Lisaks on 16.–17. oktoobril 2025 kell 12.00–20.00 avatud:

– **Valimisjaoskond nr 2: Hageri algklasside maja, Kohila tee 18, Hageri alevik;**

– **Valimisjaoskond nr 3: Aespa lasteaia Metsaveere maja, Suvila tee 27, Aespa alevik.**

E-hääletamine toimub 13.–18. oktoobril 2025: algus 13. oktoobril kell 9.00, lõpp 18. oktoobril kell 20.00 (ööpäevaringelt).

E-hääletamiseks tuleb kasutada ID-kaarti, mobiil-ID-d või Smart-ID-d.

Kodus hääletamine

Kui jaoskonda tulemine on tervise või liikumisraskuste tõttu keeruline, saad 13.–18. oktoobrini kell 9.00–20.00 tellida kodus hääletamise. Kodus hääletamine toimub valimispäeval 19. oktoobril kell 9.00–20.00.

Tellimiseks kirjuta e-posti aadressile piia.liht@kohila.ee või helista tel 5556 0082.

Valimispäev

Pühapäev, 19. oktoober 2025. Hääletamine toimub kõigis kolmes valla jaoskonnas

kell 9.00–20.00. Soovi korral on võimalik hääletada ka kodus (vt „Kodus hääletamine“).

Küsimused ja lisainfo

Valimiskomisjon töötab vallamajas. Komisjon esimees on vallasekretär Roman Martson. Kontakt: e-post roman.martson@kohila.ee, tel 5981 9557.

Täpsem info: valla kodulehel kohila.ee/juhtimine-ja-majandus/valimised/kov-valimised/ ja valimised.ee/et/kohaliku-omavalitsuse-volikogu-valimised-19-oktoobril-2025.

Haridustreff 2025: Paides kohtusid visionäärid ja praktikad hariduse tuleviku kujundamiseks

Haridustreff on suurüritus, kus kohtuvad õpetajad, haridusjuhid ja eksperdid, et jagada kogemusi ja arutleda tulevikku suunatud hariduslahenduste üle. 14. augustil toimus Paides neljas Haridustreff, kus osales ligi 700 osalejat.

Päeva juhtisid Põlva Gümnaasiumi direktor Raul Kadaste ja Kohtla-Järve lasteaia Kirju-Mirju õppejuht Merike Puusepp. Päev algas pealaval, kus esinesid tunnustatud Belgia visionäär ja haridusuuendaja Gunter Pauli, ajakirjanik ja kommunikatsioonikonsultant Raul Rebane ning Inimarengu Aruande 2026 peatoimetaja hariduse teemal ja tuleviku-uurija Eneli Kindsiko.

Pärast inspireerivaid ettekandeid

suundusid osalejad töötubadesse, kus õpitu sai kohe rakendust. Tänavune Haridustreff erines varasematest selle poolest, et lisaks kuulamisele said osalejad ise aktiivselt kaasa lüüa 13 teemapesas toimunud enam kui 30 praktilises töötoas.

Kohila Gümnaasiumi õpetaja Triinu Tõrv viis Tuleviku hariduse pesas läbi töötoa “Lugude kaudu õpetamise näidistund” koos Tõrvandi Kooli õpetaja Jana Adariga, kus tutvustati Gunter Pauli lastelugude sarja. Ka autor ise oli töötoas õpetajaid toetamas. Igas Gunteri lasteloos on peidus hulk teadust ja seoseid erinevate valdkondade vahel, kuid lood toetavad ka noorte emotsionaalse intelligentsuse arenemist, kunstilist

väljendust ja ettevõtlikkust. Lugusid on kokku 365 ja neid on tõlgitud paljudesse keeltesse üle maailma. Eestis

on välja antud 12-st loost koosnev komplekt. Töötoas tutvustati lugude kaudu õpetamise metoodikat läbi loo

“Oo, milline nina”. Töötoa lõpuks valmis Paide Vallimäe puude vahel ka uhke ninade näitus.

Lisaks lastelugudele on eestikeelsest välja antud ka Gunter Pauli Sinise Majanduse raamat. Kohila Gümnaasiumis leiavad Gunter Pauli lastelood ja nendega kaasnev pedagoogika kasutust algklasside teaduse tundides, mida viivad läbi Triinu Tõrv ja Maimu Torn-Kallion. Triinu Tõrv jagas metoodikanippe ka Rāpinas, nädal pärast Haridustreff'i toimunud Gunter Pauli haridusuuenduslikul lugude kaudu õpetamise kursusel.

Merle Beljæev

Raplamaa Partnerluskogu LEADER toetusmeetme „Investeeringud kogukondadesse“ taotlusvoor on e-PRIAs avatud 15.–29.09.2025

Taotlejaks võivad olla Raplamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas registreeritud ja tegutsevad kohalikud omavalitsused, mittetulundusühingud ja mitte riigi poolt asutatud sihtasutused.

Toetatavad tegevused:

- Ühistegevuste ja kogukonnateenuste osutamiseks ja kättesaadavaks tegemiseks vajalike ruumide parandamine või renoveerimine.
- Turismitaristu arendamine (külastuskeskused, loodusobjektid jne) ja puhkealade korrastamine ja rajamine.
- Ajaloo-, (pärand)kultuuri- ja tööstuspärandi objektide parandamine ja ümberehitamine, fookusega kasutada juba olemasolevat, mitte rajada uusi.

Kogukonna elu elavdamiseks vajalike spordi- ja kultuuriobjektide renoveerimine, rajamine ja arendamine.

Kogukonnateenuste osutamiseks ja kogukon-naelu elavdamiseks vajalike seadmete soetamine (sh kriisivalmiduseks).

Väikesemahuliste infrastruktuuriobjektide (elektrivarustus, veevarustus, kanalisatsioon, energiatõhusad küttelahendused, ventilatsioon, juurdepääsuks vajalik teelõik jms) rajamine projektiga renoveeritavate või ehitatavate objektide juurde.

Täpsem info meetme tingimuste kohta www.raplaleader.ee (kõik taotlejad on oodatud eelnevale konsultatsioonile).

Kaasrahastanud Euroopa Liit

SÜGISVOOR 2025

Taotluste esitamine toimub
01.09 kuni 01.10 kell 16.30.

Uuri lähemalt rol.raplamaa.ee!

Raplamaa Omavalitsuste Liit
Association of Local Authorities of Rapla County

Ootame ettepanekuid Aasta küla & külade sädeinimese valimiseks

Kohila valla **aasta küla** tiitel omistatakse erilise austusavaldusena külale, alevikule või Kohila alevi asumile selle elanike väljapaistva tegevuse eest asustusüksuse arendamisel ja elu edendamisel.

Kohila valla **külade sädeinimese** aunimetust omistatakse erilise austusavaldusena külaelanikule, kes austab esivanemate tarkusi, on jaganud oma teadmisi külakogukonnas, on olnud eestvedaja ja osalenud heakorratöodel, küla kultuuri- ja spordiüritustel ning andnud oma panuse küla tuntuse suurendamisse.

Ettepanekus tuleb ära põhjendada, miks on just see inimene/see küla aunimetust väärt.

Auhinnad antakse üle külade tänupeol.

Kandidaatide esitamise tähtaeg on 15.09.

Ettepanekud palume esitada Kohila vallavalitsusele, Vabaduse 1, Kohila 79804 või vallavalitsus@kohila.ee ja kaupo.manniste@kohila.ee.

AASTA ISA JA VANAI SA 2025

KANDIDAATE

Aasta isa tiitel omistatakse Kohila valla kodanikule, kahe või enama lapse isale, kelle lapsed on tublid kodanikud ja kes oma pere kõrvalt on panustanud energiat kogukonna arengusse.

Aasta vanaisa tiitel omistatakse lugupidamist väärivale silmapaistvale Kohila valla vanaisale. Tiitlisaja on oma lastelastele ja perele pühendunud, hooliv ja armastav vanavanem. Ta on aktiivne, elujaatav ning leiab aega ja tahtmist võtta osa ühistegevustest.

Ettepanekud palume esitada Kohila valla veebis SPOKU kaudu hiljemalt **1. oktoobriks**.
Lisainfo: 5342 3483, merle.beljaev@kohila.ee

Otsime Kohila valla aasta HARIDUSTEGIJAID

Kohila valla aasta noorsootöötaja 2025
Kohila valla aasta assistent, lapsehoidja või õpetaja abi 2025

Täida ankeet Kohila valla veebilehel hiljemalt 1. oktoobriks.
Lisainfo: kalle.uusmaa@kohila.ee

Tuhamäe ettevõtlusala lisatakse eelisarendatavate ettevõtlusalade kaardile

Kohilas asuv Tuhamäe ettevõtlusala lisatakse kaardirakendusele, mida Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM) koostab investorite ligimeelitamiseks ettevõtlusaladele, mis on 30 hektarit või suuremad. Tuhamäe lisati sinna tänu Kohila vallavalitsuse initsiatiivile, kes selle MKM-ile välja pakkus.

MKM algatas protsessi, millega nad kaardistavad Eestis asuvaid ettevõtlusalasid, mis on vähemalt 30 hektari suurusel. "Ettevõtlusalad kantakse kõik eraldi GIS-kaardikihile eesmärgiga anda nii Eesti ettevõtjatele kui ka välisinvestoritele tervikvaade üle kogu Eesti, kuhu nad saaks rajada ettevõtluseks vajalikku taristut ning töökohti luua," selgitas Kohila vallavanem **Allar Haljasorg**.

Teine suur väärtus on see, et kaardile kantud ettevõtlusaladel toimuvate planeeringute kooskõlastamised erinevates riiklikes instantsides (nt Päästeamet, Keskkonnaamet jne) lihtsustatakse. Eesmärk on kiirendada detailplaneeringute menetlemist kohalikus omavalitsuses. Tuhamäe ettevõtlusala suurus on 99 hektarit.

"Tuhamäe sattus sellele kaardile seetõttu, et MKM korraldas suve alguses seda teemat käsitleva infopäeva ning seal näidatud kaardil ei olnud ühtegi Raplamaa ettevõtlusala. Omal initsiatiivil tegin ettepaneku MKM-i planeeringute asekanstlerile Ivan Sergejevile lisada Kohila ettevõtlusala kaardile ja mõne aja möödudes saimegi kinnituse, et meid sinna lisati," rääkis Kohila valla arendusjuht **Aivar Roop**.

Roop on ühtlasi Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskuse nõukogu liige. Nüüd panebki ta rõhu sellele, et samale kaardile võiks lisada ka teised Rapla maakonnas asuvad ettevõtlusalad. "Tegelen kindlasti ka sellega, et teised Raplamaal asuvad 30 hektarit ja suuremad ettevõtlusalad saaks lisatud sellele GIS-kaardile," rääkis ta.

Äsja sai kooskõlastusringil heakskiidu ka uus regioonaa- ja põllumajandusministeeriumi ettevõtlustaristu toetusmeede. See on just nimelt suunatud piirkondliku tööstuse eelisarendamiseks toetuste abil. Vallavanem Allar Haljasorg sõnas, et selles protsessis hakkab mängima tähtsast rolli see, kas piirkonnas ettevõtlusala on kantud riiklikule GIS-kaardile või mitte ning seetõttu saab Kohila eelise.

Aivar Roop avaldas lootust, et MKM-i koostatav kaart saab avalikuks käesoleva aasta lõpus. Ta lisas, et kuigi see on ennekõike mõeldud ettevõtjatele välismaal, usub ta selle kasulikkusesse ka kohalike ettevõtjate jaoks, kes otsivad võimalusi oma ettevõtte laiendamiseks või logistiliselt paremaks asukohaks.

Hetkel on Kohila vald lõpusirgel taotlusega PEEK2 meetmesse, kus taotletakse 1,1 miljonit eurot Tuhamäe ettevõtlusalale uue tänava rajamiseks koos kõikide kommunikatsioonidega. See loob ligipääsu avalikule teele ligi kümnele ettevõtlusalal asuvalle kinnistule. Projekt on märkimisväärne ka selle poolest, et 25% omaosalusest (ca 230 000 eurot) katavad sellel alal tegutsevad või kinnistuid omavad ettevõtted.

Kohila vald investeeris uue tänava ehitusprojekti koostamisse. Tuhamäe ettevõtlusala eduloost kõneleb seegi, et äsja lõi kopa maasse OÜ Balti Laevaremonditehase (BLRT) valukoda, mis alustas seal oma tootmisüksuse rajamist.

Artikkel on algselt ilmunud 26. augustil Raplamaa Sõnumites.

Ülo Vooglaid: elu ei ole pelgalt töö ja kohustuste rida, vaid pidev otsimine ja uute lahenduste katsetamine

Augustis tähistas emeritprofessor Ülo Vooglaid oma 90. sünnipäeva. Vanaduse raskust ei ole Vooglaiu juures näha – pigem on temas elujõudu ja vaimset selgust, mis ületab mitmete põlvkondade piire. Tema samm on sirge ja kindel, pilk erk ning silmades peegelduv elurõõm juba kaugelt nakatav.

Vooglaiu elu on nagu pikk ja viljakas seminar – filosoofiast argielu tarkusteni, isiklikest mälestustest ühiskondlike järeldusteni. Kohilas, kus ta juba aastakümneid elab, on Vooglaid ühtaegu nii tuntud vanaisa kui ka mõtleja, kelle sõnad seavad asju laiemasse, vahel isegi globaalsesse mõõtkavasse. Küllastasin Ülo Vooglaidu, et küsida, mida tema oma kodukandi kohta arvab.

„Kohila on nii väliselt kui ka sisemiselt ilus koht – rahulik, sõbralik ja heatahtlik paik,“ ütleb ta, lisades naeratades, et talle ei meeldi asju järjestada – Kohila on tervikuna väärtus omaette. Tema häälel on korrigeeriv toon, kui professorlik kodune, rääkides ta väärtustest või ühiskonnakorraldusest.

Ometi on üks paik, mis on Vooglaiu meelest kogu piirkonna suurim kasutamata võimalus – Loone linnus. „See on kõige ägedam ja võimsam koht meie kandis,“ kinnitab ta. Kunagi oli Loone tema sõnul isegi Tallinna rahva jaoks üks kuumemaid peopaiku, ent pärast õnnetut sillavaringut peod keelati.

„Kahjuks on see keeld jäänud justkui jõesse ilma otsust tegemata – seal lihtsalt ei toimu midagi. Aga ma olen kindel, et ühel päeval võetakse see koht uuesti kasutusse,“ usub Vooglaid. Tema nägemuses võiks lisaks väga kaunile sillale olla linnuse jalamil muinasjutuline õpikoht: vibulaskmised, oda- ja linguviskamise võimalusega, kostüümid, vanaaegsed toidud, käsitöö – elav side mineviku ja oleviku vahel.

Muutuv Kohila ja kaotatud paberivabrik
Viimaste kümnendite muutusi hindab Vooglaid mitmekihiliselt. Tema sõnul on Kohila ühelt poolt läinud aina ilusamaks, eriti korras- tunud gümnaasiumi ja mõisakooli ümbruses, ning saanud kaasaegse staadioni ja raamatukogu. Teisalt on ta südames valus paberivabriku pärast, mille pankrotti ta peab fabritseeritaks.

„See oli kahetsusväärne – just oli saadud uus sisseseade, paber oli kõrge kvaliteediga ja läks valdavalt ekspordiks. Aga see lasti teadlikult pankrotti,“ meenutab ta. Selle asemel on tekkinud tööstuspark ja uued ettevõtted, mida ta peab siiski vääriliseks saavutuseks taasiseseisvumise ajast.

Samas kurdab ta ühe puuduse üle, mis Kohilat endiselt vaevab: „Meil ei ole rahvamaja. On Tohisoo, on gümnaasiumi saal, aga noortele ei ole tõelist kohtumise- ja loomepaika.“

Ülokool – lastelastele loodud klassiruum
Ülo Vooglaidi portree jääks aga poolikuks, kui jätta rääkimata tema rollist vanaisana, kes oma lastelastega koos rajas Ülokooli. See sündis peaaegu juhuslikult, kui üks lapselastest ei pääsenud veel päris kooli, olles veel liialt noor ja tundis sellest suurt ebaõiglust.

„Ta tuli minu juurde ja ütles, et peame tegema oma kooli ja mina olgu õpetaja,“ meenutab Vooglaid. Nii sündis mäng, millest kasvas tõeline kogemus: kõige väiksem õpilane on kolme ja poole aastane, suuremad nelja-vieased. On koolikell ja vahetunnid, igasugused tunnid, ka filosoofia ja astronoomia...

„Kui kool algab, siis nad helistavad kella, mina pean siis kabinetist välja tulema, et uuesti tulla. Siis nemad tõusevad püsti ja ma pean ütleva: „Istuge!“, kirjeldab ta muheledes. Tunnid kestavad 15–20 minutit, vahetunnis joostakse kindlasti õues ja siis jätkub arutelu. „Aga see pole ainult mäng. Vaatan, kuidas nad mõtlevad, mis on neile huvitav ja jõukohane, mis paneb neid ennast ületama. Selleks ei ole emakeel ega matemaatika, vaid... filosoofia, mõtle-

mise harjutamine. Usun, et koolis ei ole põhilise õppimine, vaid mõtlemine. Väärtuseks on mitte õpe, vaid õppe, kasvatuse ja kogemuse ühtsus. Kui nendest kolmest üks on nõrk, pole teistest ka palju kasu... Ka lugemine on eeskätt mõtlemine,“ ütleb Vooglaid. Kui vaadata kogu haridussüsteemi, siis tema meelest on kõige tähtsam see osa õppest, kasvatusest ja kogemusest, mis eelneb koolile ja mille keskmes on lapse kujutlusvõime. Just kujutlusvõimest sõltub kõik edasine. Seetõttu võib öelda, et muinasjutt on ülimalt tähtis! Kui panna kõik kirjandusliigid ritta, tõstaks ta muinasjutu esimesele kohale, olulisemaks kui entsüklopeediad ja kõik käsiraamatud. „Kui Einsteinilt küsiti, mis on lapse arengus kõige tähtsam, ei mõelnud ta hetkegi ja vastas – kujutlusvõime. Seda ja sünnipärasid eeldusi (andeid) peab hoidma nagu silmatera,“ lisab Vooglaid.

Ülokooli lapsed oskavad määratleda ja piiritleda, eristada ja seostada. Ühes tunnis näiteks kallas ta lauale abikaasa Kersti nõõbi karbi. Lastel tuli leida, mille alusel neid liigitada. Varsti liigitati nii suuruse kui värvi järgi, materjali, kinnitust viisi jm järgi. Nad harjuvad otsima ja leidma järjest uusi viise, kuidas ennast ja maailma vaadata, korrapärast, uut luua. „Nelja-vieeaastane saab sellega hakkama, täiskasvanul läheb raskeks,“ muigab ta. Nõõbiharjutus on rohkem kui lihtsalt mäng – see on sisesejuhatuse filosoofilise mõtlemise. „Niimoodi saavad nad aru, et üht ja sama asja, nähtust, või protsessi on võimalik näha alles sel juhul kui seda vaadata mitmest vaatepunktist. See ongi iseseisva ja grupilise mõtlemise oluline eeldus – näha ja mõista, et maailm ei ole ainult üheselt jaotatav, et õigeid vastuseid võib olla alati palju“ lisab Vooglaid.

Olulisteks filosoofilisteks küsimusteks peab ta tuvastada, mis on siht, mis eesmärk ja mis on sihil püsimiseks ja eesmärkide saavutamiseks vajalik vahend, mis on tulemus ja mis on tagajärg, millal võib tulemust pidada heaks. „Lapsed vaidlevad ja arutavad, kuni jõuavad arusaamiseni, et eesmärgid saavad olla ainult inimestel, mitte asjadel, tekstidel, sündmustel vms. Väiksed lapsed saavad selliste mõtiskluste mõttest aru eriliste raskusteta ja arvestavad uut teadmist meeleldi, aga täiskasvanud kahtlevad ja kipuvad alatasa segi ajama,“ räägib Vooglaid.

Suur huvi on astronoomia vastu. Internetis uuritakse maailmaruumi, planeete ja satelliite, kuukulgureid. Tähtkujude vaatlemiseks tuleb õhtutel koos lastelastega murule selili heita.

„Kui lapsed kogevad, et Maa ja ka nad ise on osa universumist, võib nei hakata idanema kohuse- ja vastutustunne selle kõige hoidmiseks, mis on elu“, ütleb ta.

Täiskasvanuhariduse vajadusest

Ülokooli kogemus on viinud Vooglaiu taas laiemale mõttele: haridus ei saa piirduda koolieaga. „Praegu on Kohilas täiskasvanutele mõeldud õppe osas „suuri reserve“. Sellest tasemest, mis oli, on veel alles vaid mälestus. Aga pole kahtlust, et vajadus on suur,“ lisab ta.

Tema ettepanek on rajada selline õppesüsteem, mille läbimisega kaasneks ootuspärane valmidus asjatundlikuks tegutsemiseks. Muidugi võiksid olla ka mõned üldloengud tutvumiseks tunnetusprotsessi teoreetiliste ja metodoloogiliste alustega ja andmete ning faktide usaldusväärsuse saavutamiseks vajalike meetoditega, aga põhitegevus peaks kulgema rahvaulikoolile omastes teaduskondades haruti – loodus, tehnika, pedagoogika, psühholoogia, arvutiõpe, keeleõpe, sotsioloogia, vastavalt huvile ja vajadusele. Samuti peaks täiskasvanuile korraldama ajurünnakuid, avalikke dispuute ja muid väitlusi.

Kunagi tunnistati Kohila vald Eesti parimaks õpivallaks. Tema hinnangul võiks just Kohila olla koht, kus uuesti alustada elukestva enesetäiendamise uue kontseptsiooni rajamist. Veel tunneb ta muret noorte elukohtade nappuse üle Kohilas, kus on vähe üüripindu pakkuda. „Kui noored ei leia Eestis kodu ega töökohta, ei ole neil ka kuhugi kinnistuda,“ lisab ta tähendavalt.

Tuleviku nimel

Ülo Vooglaiu sõnum Kohilale ja laiemalt Eestile on sama, mis Albert Einsteinini mõte, mille ta tihti esile toob: „Loll on see, kes teeb vanu asju vanamoodi ja arvab, et läheb paremaks.“

Tema jaoks ei ole elu pelgalt töö ja kohustuste rida, vaid pidev otsimine ja uute lahenduste katsetamine – olgu see Loone linnuse taas-elustamine, Ülokooli tunnid lastelastega või täiskasvanuhariduse uued vormid.

„Inimesed ei kasva nagu nõgesed prügikasti taga. Nendega tuleb tegeleda,“ ütleb ta. Ja see „tegelemine“ tähendab tema maailmas eelkõige väärtuste ja mõtlemise kasvatamist – nii, et ka tulevikus oleks õigus sündida ja püsima jääda.

Merle Beljæev

Kohila bussiliiklus uueks kooliaastaks: mida toovad kaasa liinivõrgu muudatused?

Alates 1. septembrist toimusid olulised muudatused Rapla maakonna bussivõrgus. Rapla maakonnaliini 164, mis seni sõitis marsruudil Kohila–Kiili–Jüri–Ülemiste–Estonia, lühendati ning edaspidi teenindab see ainult lõiku Kiili–Jüri–Ülemiste–Estonia. Kohila ja Kiili vaheline lõik suleti vähesel kasutuse tõttu.

Katkenud ühenduste kompenseerimiseks avati uued liinid ja ümberistumism võimalused:

- **Liin 116C** sõidab mööda Sausti teed, tagades Kuu ja Saustimõisa peatustele ühenduse Kiili ja Tallinnaga;
 - **ringteeliin 199** loob ümberistumism võimaluse Saku raudteejaamas, mis laiendab Kohila elanike ühendusi Jüri ja Lasnamäe suunal;
 - **liinid 178, 350 ja 355** tagavad ühenduse Tallinn–Rapla–Türi maantee peatustega. Uute ühenduste leidmiseks soovitab Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus kasutada reisiplaneerijat www.iil.ee.
- Kuidas mõjutavad muudatused piirkonna elanikke ja millised on edasised plaanid, selgitavad Kohila valla arendusnõunik **Aivar Roop** ja Põhja-Eesti Ühistranspordikeskuse (IIL) sõitjateveo osakonna juhataja **Kadri Kroon**.

„KÕIK PALVED SAAVAD PERSONAALSE VASTUSE“ – AIVAR ROOP

Milliseid muudatusi on sel õppeaastal oodata Kohila valla bussiliikluses?

„Sel aastal lisandub üks siseliin ja kaheksa uut peatust kolmel siseliinil eesmärgiga tagada turvaline koolitee uutele koolilastele kui neile, kes käivad meie koolides, kuid ei saanud koolibussi kasutada,“ selgitab Roop.

Kes otsustab bussipeatuste ja liinimuudatuste üle – vald või vedaja?

„Vald on tellija ja vallast sõltub seetõttu üsna palju, kuidas meie siseliinid toimivad, aga loomulikult esitab vedaja omapoolsed tehnilised ettepanekud. Vallal koos Põhja-Eesti Ühistranspordikeskusega on oluline roll ka valla piiriülese ühistranspordi korraldamisel,“ ütleb Roop. Ta toob näiteks

liini K31, mille jätkumise nimel pidasid Kohila ja Rapla vallad ning IIL läbirääkimisi: „Õhus oli võimalus, et liin võib opereerimise lõpetada, kuid läbirääkimiste käigus kolme osapoolega suutsime sõbralikult kokku leppida ja liin säilis senisel kujul.“

Kui palju arvestatakse elanike ja lapsevanemate ettepanekutega?

„Julgen öelda, et väga palju. Kõik palved ja ettepanekud, mis vallale laekuvad, saavad personaalse sisulise vastuse – olgu see siis rahuldav või mitterahuldav. Aga teeme endast oleneva, et maksimaalne arv meie koolides käivaid lapsi saaks kasutada koolibussi teenust. Olen tänulik kõikidele lastevanematele mõistva ja konstruktiivse suhtumise eest,“ märgib Roop.

Kas ka kahe lapse pärast on põhjendatud eraldi peatuse loomine?

„Jah, see on majanduslikult seisukohast lihtne küsimus – muidugi ei ole. Buss sõidab tühjalt ühte pidi igal juhul. Aga siin on vallal kaalutusõigus ja igat olukorda vaatame individuaalselt,“ ütleb arendusnõunik.

Ta rõhutab, et Kohila siseliinid on avalikud liinid, mitte ainult koolibussid, ning nendega ei saa teha järske muudatusi. „Küll aga alustame 2026. aastal ettevalmistusi nõudeliinide sisseviimiseks Kohila vallas alates 2027. aastast, kus lihtsalt öeldes saabki lapsevanem bussijuhile helistada, et kas on vaja tulla või mitte. Samamoodi saame hakata korraldama senisest suuremas mahus sotsiaaltranspordi,“ kirjeldab Roop.

Tema sõnul hoiab nõudepõhine süsteem kokku tühjalt sõidetud liinikilomeetreid, mille arvelt saab avada uusi liine või peatusi. „Sarnane süsteem töötab juba Pärnumaal ja sealt me enim plaanimegi õppida.

„OTSEÜHENDUSED ON OODATUD, AGA VAHEL TULEB ARVESTADA ÜMBERISTUMISTEGA“ – KADRI KROON

Kui keeruline on ühildada koolitranspordi ja avalikku liinivedu? Kas koolibusside avalik staatus muudab asja keerukamaks?

„Kohila siseliinid on avalikud liinid, aga nende sõiduplaanid on koostatud õpilaste vajadustest lähtuvalt. Seega sõiduplaanide

osas ei ole otsest keerukust, mis tuleneks sellest, et need on avalikud liinid,“ selgitab Kroon.

Siiski esineb tema sõnul raskusi: „Sõitude registreerimise andmed pole alati täielikud, sest kõik ei registreeri sõite. Samuti on muudatusi vaja tihedamalt teha, mis on lisatöö. Iga õppeaasta alguses on liinivõrgu kohendamiseks palju tööd ja suhtlust koolide, valla ja IILi töötajate vahel, et õppeaastale vastavad peatused liinivõrku liita.“

Millised on peamised huvid lahknevused liinivõrgu arendamisel?

„Õpilaanspordi võtmes on liikumistee valik ilmselt see, mille osas on erinevad ootused. Tahetakse ikka lühemat kooliteed, aga ressursside vähesus piirab. Suuremas plaanis oodatakse otseühendusi, aga vahel peab arvestama ka ümberistumistega,“ ütleb Kroon.

Kuidas näete Kohila bussiliikluse arengut järgnevatel aastatel?

„Üldiselt on suund erinevate transpordiliikide ühildamisel, et luua rong+buss ühendusi ja täiendavaid liikumism võimalusi. Tehnoloogia poolelt arendab IIL oma infosüsteeme, et operatiivinfo paremini sõitjateni jõuaks. Sellest aastast on bussid iil.ee sõiduplaanide lehel reaajas nähtavad ja uuest aastast peaks saama operatiivinfo kohta meiliteavitusi tellida,“ märgib Kroon.

Kas praegune süsteem on piisavalt paindlik?

„Avalike liinide puhul peame lähtuma ühistranspordiseadusest ning tõesti on seal piiranguid, mis teevad planeerimise keerukamaks. Suurimaks väljakutseks on peatuste temaatika, sest liinid saavad peatuda seaduse järgi vaid liiklusemärgiga tähistatud kohtades. Peatuste teema on ka nõude transpordilahenduste vaates laual,“ ütleb ta lõpetuseks.

Kohila bussiliikluse muudatused toovad kaasa nii uusi võimalusi kui ka väljakutseid. Ühest küljest paraneb ühendus Tallinna ja teiste keskustega, teisalt tuleb harjuda ümberistumiste ja uue süsteemiga. Pikemas plaanis näevad nii vald kui ka Ühistranspordikeskus lahendusena paindlikke nõudeliine ja nutikaid tehnoloogilisi lahendusi, mis võiksid muuta bussiliikluse tõhusamaks ja mugavamaks.

Merle Beljæev

Raplas avati metsavendadele austuskivi

30. augustil kogunes Rapla kirikuparki hulk inimesi, et osaleda austuskivi pidulikul avamisel Raplamaa metsavendade mälestuseks.

Kivil olevale kuldsele tahvlile on jäädvustatud 180 nime – mehed ja naised, kes võitlesid Raplamaa metsades, langesid siin või hukkusid vangistuses. „Minu süda on küll rahul. Nüüd on au sisse tõstetud inimesed, kelle nimed kivil kirjas on,“ sõnas austuskivi rajamise idee autor ja eestvedaja **Toomas Tõnisson**.

Avamisest võtsid osa nii kohalikud elanikud kui ka riigi ja kaitseorganisatsioonide esindajad, nende seas justiits- ja digiminister Liisa-Ly Pakosta, vallajuhid, kaitsepolitsei, naiskodukaitsjad, kodutütred ja noorkotkad.

Tseremooniale järgnes ajalookonverents Rapla Kultuurikeskuses, kus meenutati metsavendade rolli Eesti iseseisvuse püsimises. Ajaloolaste sõnul liitus teise maailmasõja lõpul metsavendlusega üle 15 000 inimese, kellest vähemalt 2002 hukkusid metsades või sunnitiõlaagrites.

Kui sul on mõni lugu või teadmine metsavendadest, palun jaga seda: paka.sepp@gmail.com või telefonil 5287310.

Loe lisa: metsavennad.esm.ee

Festival „Lootuse aeg“

Tallinnas Tondiraba Jäähallis toimub 18.–19. oktoobril kristlik festival „Lootuse aeg“, kus kõneleb evangelist Will Graham. Suurepärase muusikat esitavad Aaron Shust ja The Afters USA-st ning Eesti omad muusikud.

Festival on saanud võimalikuks ligi 250 Eesti koguduse koostööle seitsmest eri kirikust ning tänu koostööle Billy Grahmi Evangeelse Assotsiatsiooniga (BGEA). Festivali eesmärk on pakkuda keerulisel ja äreval ajal eestimaalastele vaimset julgustavat sõnumit ning head muusikat. Üritus on külastajatele tasuta.

Festivali mõlemale öhtule oodatakse ligi 6000 inimest üle Eesti ning umbes 100 busi toovad osalejaid kohale kaugematest Eesti piirkondadest.

Taolist üritust ei korraldata Eestis esimest korda. Koostöö sai alguse Billy Grahmi (7.11.1918 – 21.02.2018) külaskäigust Tallinnasse keerulisel nõukogude ajal, 1984. aastal, mil ta kõneles Oleviste kirikus mitmele tuhandele inimesele. 2009. aastal jutlustas

Saku Suurhallis toimunud Lootuse festivalil tema poeg, Franklin Graham ning nüüd jagab sõnumit Billy Grahmi pojapoeg, Will Graham.

Kohila Baptistikogudus on kaasa löömas selle ürituse korraldamises. Samas on see sündmus, millest kutsume osa võtma iga inimest, kes tunneb huvi elu vaimse poole

vastu või kes lihtsalt hindab head muusikat. „Lootuse aeg“ festivali järel alustame Kohila koguduses Alfa kursusega kõigile, kes soovivad vaimsete teemade üle sügavamalt mõelda. Täiendav info on leitav lootuseaeg.ee või Kohila koguduse veebilehelt.

Erki Tamm
Kohila Baptistikoguduse pastor

Kohila alev 80

Kohila sai aleviõigused 80. aastat tagasi, aastal 1945 ja seoses sellega on sobiv hetk meenutada Kohila alevi kujunemise lugu.

Kohila küla (*Koil*) on esmamainitud saksa-keelsetes allikates aastal 1241. 19. sajandi lõpus kuulus Kohila (Kapa-Kohila, Kappakoili) Hageri kihelkonda, Harju maakonnas ja oli väga hõredalt asustatud. Kapa-Kohila nimi tuli Kapa kõrtsist/hobupostijaamast, see nimi kadus käibelt pärast I maailmasõda.

Kohila alevi praegust territooriumit jagasid kaks mõisa – ida pool valitses Tohisoo mõis ja lääne pool Kohila mõis. 1900- aastate alguses ei olnud Kohilas peale kahe mõisakompleksi ja AS Koil paberivabriku hoonete muid hooneid kui Kapa hobupostijaam, vesiveski, Sillaotsa kõrts, vallamaja ja Angerja Issanda Taevamine-mise kirik. Esimene eramaja ehitati Kohilasse aastal 1907 ning see asus rahvasuus kutsutud Toompeal. Toompeaks kutsuti seda kanti, mis asub üle raudtee Kohilast Hagerisse viiva tee ääres ja oli ümbritsevast maastikust natuke kõrgem. Maja ehituse ajal oli see kant kaetud tiheda metsaga, nii et raudteejaam maja juurde

ei paistnud.

Enamus maju aastatel 1908-1911 ehitati Kohila-Hageri tee äärde, mis hiljem nimetati ümber Vabaduse tänavaks. Seda osa, mis jäi aga raudteest keskuse poole, nimetati Kiuste või Kiusukülaks. Nimi olla tulnud ühe pagari Ants Mikkeri järgi, kes müüs oma tooteid Hageris kiusu pärast odavamalt kui kohalik pagar ja hiljem, kui ta Kohilasse Vabaduse tänavale kolis, siis hakatud seda kanti sellise nimega kutsuma. Soolikaküla olla saanud oma nime aga selle järgi, et raudtee lähedusse ehitatud majade rida nägi välja nii pikk nagu soolikas.

Peale kitsarööpmelise raudtee ehitamist 1901. aastal Viljandi- Tallinna suunal hakkas Kohila kiiresti paisuma ja see andis hoo sisse ka paberivabriku kasvule. Väike võrdlus ka: 1897. aastal elas Kohilas 124 maksumaksjat ja 1915. aastal juba 533 inimest, neile lisaks ilma sissekirjutuseta 262 inimest.

Kohila peamisteks kaubandusettevõteteks olid kõrtsid, poed, veskid ja töökojad. 1913.

Pilt pärineb Hageri kodukandiaabitsast.

aasta Richteri aastaraamatus mainitakse kolme meiereid, kuute veskit ja kolme lubja tootmis-kohta, nelja metsmaterjalidega tegelevat ettevõtet ning viite viinakööki. Suurimaks tööstusettevõtteks oli 19. sajandi lõpul Kohila mõisa omaniku Carl von Luideri rajatud väikeettevõttest välja kasvanud Kohila paberivabrik.

Paberivabrikuks ümberehitamine endisest puidumassi- ja kartongivabrikust sai võimalikuks tänu raudtee olemasolule. Vabriku tööliste arv kasvas kiiresti ja 1908. aastal ulatus see juba 155-ni. Spetsiaalselt vabriku töölistele ehitati elumajad, mis asusid vabriku läheduses.

20. sajandi esimesel kümnendil intensiivistus eramajade ehitamine raudteejaama läheduses.

Kokkuvõtteks võib öelda, et Kohila küla kujunes alevikuks 20. sajandil tänu raudteele. Kohila kuulus Kohila valla ja Harjumaa koosseisu 1950. aastani. Hiljem toimusid Kohila alevinõukogu ja Kohila külanõukogu eraldi haldusüksustena juba Rapla rajoonis.

Aastatel 1993–2002 oli Kohila alevvald ja pärast seda ühinesid alev ja küla ühiseks Kohila vallaks.

Kadri Rütman
Hageri muuseum

Allikas: Hageri kihelkonna ajalooraamat Aja lood

Puidust lava Tohisoo pargis. Foto Hageri muuseumi kogust

Ruth Rütmann (paremal) oma ainsa kolleegi Kohila alevinõukogu sekretäri Liivi Tiitusega. Foto: erakogu

Ruth Rütmann meenutab: Kohila alevi esimehe amet tühja rahakotiga

Kui mõelda alevijuhile, kangastub pilt väarikast ametnikust, kes lahendab suuri küsimusi: kuhu ehitada kool, kuidas jagada eelarvet, mis saab kultuurimajast. Tegelikult 1980. aastate lõpu Kohilas oli aga hoopis teistsugune – pigem meenutas see roll universaalset koristajat, sotsiaaltöötajat ja elektriku ühes isikus. Kõiki probleeme tuli lahendada kahekesi, rohkem töötajaid polnud – vaid alevivanem ja sekretär.

Ruth Rütmann, Kohila alevi viimane täitevkomitee esimees aastatel 1985-1990, ütleb oma kogemuse kohta lihtsalt: „Oleks ma teadnud, kui suure supi sisse satun, võib-olla poleks võtnudki seda tööd vastu.“

Kõik algas Rapla rajooni täitevkomitee esimehe kabinetist. Küsimus oli lühike: „Kohilas on koht vaba, kas tahad?“ Noore ja hakkaja inimesena arvas Ruth: „Proovin.“ Alles hiljem selgus, et palka saab küll, aga raha tegevuste elluviimiseks ei ole.

„Kui tahtsin näiteks kontoritarbeid, pidin raamatupidajaga läbi rääkima, enda raha eest ära ostma ja siis peale kuluaruande esitamist sain palgapäeval raha tagasi. Kujutad ette – täitevorgan ilma sentigi rahata!“ meenutab Ruth toonast tööd.

Esimehe igapäevased „riigiasjad“

Rahapuudusest hoolimata tuli lahendada kõike – alates purunenud pirnidest kuni abielutülideni. Päevad täitusid kummaliste murede lahendamisega. Tänavapirn läbi? Esimehe juurde. Tee auk-

lik? Esimehe juurde. Aga kõige humoorikamad olid peretülid. „Üks proua käis tihti, mees oli alkohoolik. Ta tahtis, et mina paneks mehe palka või aitaks neil lahutada. No mis ma siis teen, sotsiaaltöötajat polnud ju,“ naerab Rütmann. Nii kujuneski esimehest korraka rahuvahendaja, kohutuniki ja hingehoidja.

Kultuurimaja – igavene unistus

Kõige suurem murekoht oli naise sõnul kultuurimaja. „Vana oli maha põlenud, uus pidi tulema, aga riigi lagunemisega jäi kõik toppama. Toonane kultuurimaja juhataja Vello Kangur ehitas lastepargi serva väikese majakese (tänapäeval Näpseli maja), kus kultuurikomisjon sai koos käija, hili-sema plaaniga sinna rajada uus rahvamaja. Aga päris uut maja ei tulnudki,“ meenutab Ruth.

„Eks süsteem lagunes ja algaval riigil polnud raha. Vello püüdis veel Tohisoo mõisa kultuurimajaks ümber kohandada. Alumisel korrusel isegi alustas, aga siis tuli võimuvahetus ja kõik jäi katki,“ räägib Rütmann.

Ometi elu kultuurita ei jäänud. Palju korraldati üritusi Tohisoo pargi vabaõhulaval ja väiksemaid perekonnaõhtuid peeti vana vallamaja teisel korrusel. „Mäletan kui Tohisoo pargis esines Kuldné Trio, ei mahtunud rahvas parki ära, lisaks oli lava ees puidust tantsuplats. Nüüd on see kõik lammutatud muidugi, eks aeg teeb oma töö,“ meenutab naine.

Sild kooli juurde

Üks olulisemaid ettevõtmisi, mis Ruthi ametiajal siiski teoks sai, oli kooli juurde tehtud sild. Varem tuli minna pika ringiga, aga koos abivalmiste Kohila asutustega leiti lahendus. „See oli puhas meie mõte – et laps ei pea ringiga käima. Algul olid sillaks paneelid ning sild välimusest lihtsam, aga nüüd on sild ümber tehtud,“ kirjeldab ta. Toona oli see suur samm, mis muutis liikumise alevi südames lihtsamaks.

Teine sümbolne algatus oli naise sõnul männiistikut panek Kohila gümnaasiumi juurde jõekäärdu. „Paberivabrik soovis sinna rajada korterimaja oma töölistele, aga rahvas seda ei soovinud. Siis sai kutsutud vabatahtlikud kokku ja istutatud noored männid. Mõtlesime, et küll kunagi sirguvad ja annavad varju. Praegu on nad juba päris suured ja annavadki,“ ütleb Ruth väikese uhkusega.

Alev kui „magala“

Kortereid nappis ja järjekorrad olid pikad. Varru-elamispinda leidis, aga need olid viletsad. „Suur probleem oli elamispindadega. Kortereid jagati pika järjekorra alusel. Kui mõnele noorele arstile või õpetajale pidi midagi leidma, oli see suur peavalu,“ meenutab Rütmann.

Suur osa elanikkonnast käis aga Tallinnas tööl. „See ongi Kohila probleem – noored tegusad inimesed käisid linnas ja töid sealt kaubad kaasa.

Kohalik kaubandus jäi vinduma ja vahel ka kohalik elu neile võõraks,“ arutleb ta.

Elu loomulikus rütmis

Kui täna tullakse vallamajja kaebama, et naabri kukk kireb liiga valjusti, siis toona kuulus loomapidamine alevi tavalise elu juurde. Näiteks lehmad kõndisid mööda Välja tänavat, kuni jõudsid karjamaale. „Üks lehma hunnik tänaval oli täiesti loomulik asi. Peamine mure oli aga, kes saab Tohisoo pargis niidetud heina endale. Tuli olukord lahendada ja selgitada, miks valik ühe või teise kasuks tehti,“ muigab ta.

Kõige paremini võtab Ruth Rütmann selle ameti olemuse kokku nii: „Kõike tuli ajada läbi isiklike kontaktide. Kui tahtsid midagi korda saada, pidi asutuse juhatajaga hästi läbi saama. Kui ei saanud, ei juhtunud midagi.“

Ametinimetust kõlas pidulikult – Kohila alevi täitevkomitee esimees –, aga argipäev oli pigem nagu pikaajaline eksperiment teemal „kuidas juhtida ilma juhtimisõigusteta.“

Ja ometi jäi sellest ajast midagi alles: sild kooli juurde, männid, mis kasvavad tänini, ning mälestus suurest vabatahtlike kogukonnast.

Merle Beljæev

Koolide ja lasteaedade õppekäikude rahastamise muutus

Käesoleva aasta jaanuaris toimus Kliimaministeeriumi korraldatud infopäev „Kesk-konnaharidus muutustes“, kuhu oli tulnud osalema paljude keskkonnaharidust jaga-vate asutuste töötajad üle Eesti. Kohtumisel anti ülevaade, kuidas hakkab alates 2025. aastast toimuma koolide ja lasteaedade õp-pekäikude rahastamine. Selgus, et kaotatak-se ära aastaid kasutusel olnud kord, kus iga kool või lasteaed saab ise KIK-ilt taotleda toetust, et tellida õpilastele või eelkooliealis-tele lastele õppekavakohaseid programme keskkonnaharidus.ee portaalist.

Alates 2025. aasta kevadest said toetuse taotlejateks olla keskkonnahariduse kesku-sed ise, aluseks Kliimaministeeriumi meede „Kesk-konnahariduse keskuste õppeprog-rammide läbiviimine“. Toetuse saamiseks peavad keskused vastama „Kesk-konnaharidu-se ja -teadlikkuse tegevuskava 2023 – 2025“ definitsioonile, mille kohaselt peab loodus-, keskkonna- või jätkusuutliku arengu haridusega tegelemine olema sätestatud keskuse põ-himääruses, keskusel on alaline või hooajaline keskkonnahari-dusega tegelev personal ja kõigil pakutava-tel programmidel peab olema muraka kva-liteedimärgis. Kohila Keskkonnahariduse Keskusel on need nõuded täidetud.

Kliimaministeeriumi väitel seisneb teh-tud muudatuse kasulikkus selles, et uue korra järgi saavad keskused aktiivselt oma tegevusi kavandada ja tagatud on suurem rahastamiskindlus, õpetajad vabanevad projektitaotluste kirjutamisest ja saavad

olla kindlamad õppeprogrammide kvali-teedis, sest toetatakse ainult muraka kvali-teedimärgisega programme ning paraneb koostöö keskuste ja haridusasutuste vahel. Plussina toodi välja, et toetus läheb ainult keskkonnaharidusele, mitte bussitranspor-dile.

Muudatus nägi ette ka seda, et läbiviida-vate õppeprogrammide eest saavad kesk-konnahariduse keskused suuremat toetust kui varasemalt. Väljaspool Tallinna, Tartut ja Pärnut on toetus KIKilt iga läbiviidud programmi eest 300 eurot (Tallinna, Tartu ja Pärnu linnade keskustel 250 eurot). Suu-rem tasu võimaldab keskustel ennast aren-dada, soetada vajalikke õppevahendeid, materjale, töötada välja uusi programme, osaleda koolitustel vms. Tin-gimuseks on, et läbiviidavad programmid peavad haridu-sasutusele olema tasuta.

Kuna pakume 12 kvaliteedi-märgisega keskkonnahariduse programmi, asusime märtsis 2025 eeltööd tegema kindla plaaniga KIK-ile taotlus esitada ja saatsime Raplamaa koolidele ja lasteaedadele välja kirja, saa-maks teada, kui paljud sooviksid 2025/2026 õppeaastal tellida meie programme. Huvi oli küllalt suur ja kokku broneerisime 71 programmi läbiviimise 21-le koolile ja las-teaiale.

Saadud andmete pealt koostasime ja esitasime KIK-ile taotluse „Kohila Kesk-konnahariduse Keskuse õppeprogrammid lasteaedadele ja koolidele 2025/2026 õa“, lootuses, et saame laiendada oma tegevust

KESKKONNAINVESTEERINGUTE KESKUS

Raplamaal keskkonnahariduse jagamisel. Kahjuks juuni keskel tuli KIK-ilt teade, et kuna keskkonnahariduse keskuste huvi taotlemise vastu oli üle Eesti väga suur ja ületas 2,5 korda eelarvet, siis vähendatakse kõigile kvalifitseerunud taotlejatele prog-rammide arvu.

Kohila Keskkonnahariduse Keskusele tä-hendas see seda, et saime toetust ainult 31 õppeprogrammi läbiviimiseks. Otsustasime need jaotada soovijate vahel nii, et jaguks kõigile soovijaile midagi ja nii, et tasuta programme jõuaks igasse Raplamaa valda.

Kes sel aastal jäävad ilma osadest tellitud programmidest, siis neile saame järgmisel õppeaastal eelistatult neid pakkuda.

Muudatuste ühe põhjendusena toodi välja, et kõik kooliastmed ja lasteaia vanem rühm saavad programmides osaleda, ilma et kool või lasteaed peaks selleks taotlust kirjutama. Suheldes nüüd sügisel koolide ja lasteaedade, on selgunud, et keskuste poolt pakutavaid vabu tasuta programme ei ole lihtsalt enam saadaval. Samuti on prob-leemiks see, et koolidel ja lasteaedadel ei ole enda käsutuses vahendeid, mille eest bus-sitransporti tellida sõiduks programmide läbiviimise kohta.

Loodame, et koostöö koolide ja lasteaed-adelega siiski sujub hästi ja tekkivad prob-leemid saavad lahendused.

Soovin head alanud õppeaastat ja toredat koostööd!

Irene Volk
Kohila Keskkonnahariduse Keskuse juhataja

Kuidas nügida lapsi ja noori tervislikuma eluviisi poole?

Tervisekassa

Raplamaal on juba kaks aastat tööta-nud uus spetsialist, Eesti esimene ha-ridusasutuste tervisedendaja. Seda ametit pidav Anabell Kinkar tutvus-tas, mis on tema töö eesmärk, mille-ga ta tegeleb või mis väljakutseid see ametikoht pakub.

Eesti laste aina suurenev kehakaal, vähe-ne liikumine ja muudki tervistkahjustavad harjumused on uuringutes kinnitust leid-nud tõsiasi. Selleks, et aidata lapsi ja noori suunata tervislikuma eluviisi poole, alusta-sid Tervisekassa, Tervise Arengu Instituudi ja kohalike omavalitsuste eestvedamisel Eesti maakondades ning Tallinnas ja Tar-tus tööd haridusasutuste tervisedendajad. Nende ülesanne on toetada oma maakonna või linna lasteaedu ja koole nii teoreetiliste teadmiste kui ka praktiliste tegevustega, et kujundada laste ja noorte seas tervist väär-tustavat elulaadi. Siiski ei lähe haridusasu-tuse tervisedendaja ühtegi oma maakonna kooli või lasteaeda tööle, vaid teeb nende-ga koostööd, pakkudes nõustamist ja infot ning luues üksteiselt õppimise ja kogemuse jagamise võimalusi. Anabell töötab Rapla-maa Omavalitsuste Liidus.

Anabell Kinkar kinnitas, et haridusasu-tuste tervisedendaja töö on väga oluline, sest see aitab lasteasutustel mõtestada pa-remini oma igapäeva tervisedendusala-st tegevust ja ennetustööd. Anabell on jõud-nud külastada kõiki maakonna 39 hari-dusasutust ning tutvuda nende elu-olu ja vajadustega. „Koole ja lasteaedu külastades uurisin, kas lastele pakutakse mitmekesis-t

toitu ning võimalusi liikuda ja spordiga tegeleda. Näiteks tunnid, kus mängitakse mängu ja tehakse sporti, aitavad lastel olla aktiivsed ja õppida meeskonnatööd. Samuti oli oluline teadmine, kas lastele ja õpetajate-le pakutakse tuge ja nõu, kui nad tunnevad end kurvana või on mures. Lisaks uurisin, milliseid tervisevaldkonna üritusi koolid ja lasteaiaid korraldavad ning milliseid programme kasu-tatakse. Tutvustasin ka ise tõenduspõhiseid programme, mis on suunatud koolidele ja lasteaedadele,“ kirjeldas Ana-bell koolide ja lasteaedade-ga töötamise esimest etappi.

Info peab liikuma

Tervisedendaja üks ülesanne on olla haridusasutustele info vahendaja, edastades muu hulgas üle-eestiliste kampaa-niate infot, näiteks Tervisekassa vaksineeri-mise kampaania ja Liikuma Kutsuva Kooli õuesõppe nädal.

Eesti esimene haridusasutuste tervise-dendaja rõhutas ka seda, et tema töös on oluline mitmesugustes võrgustikes osale-mine. „Võrgustike kaudu saab paremini oma tööd organiseerida. Näiteks kuulun maakonna tervisenõukogusse. Samuti kuu-lusin komisjoni, mis analüüsis maakonna lasteaedade toitlustust ja selle tulemusel said kõik lasteaiaid soovitusel oma lasteaia toitlustuse parendamise kohta,“ viitas Ana-bell. Loomulikult on võrgustunud ka kõik Eesti haridusasutuste tervisedendajad, kes ühistel koolitustel ka üksteise kogemustest õppida saavad.

Paljud jääb rahapuuduse taha

Raplamaa haridusasutused on osa saanud ka Anabelli korraldatud koolitusest. Ta on loonud lasteaia kehalise kasvatuses õpetajate võrgustiku ja korraldanud koolide kehalise kasvatuses õpetajatele koolitusi. Koolide ja lasteaedade tervisemeeskonnad kohtusid eelmisel suvel Kaius ning sügisel on tulemas vaimse tervise alane seminar Raplamaa noortega tegeleva-tele spetsialistidele.

Siinkohal nentiski Anabell, et haridusasutustega suheldes on talle tihti kõrva jäänud mure selle üle, et paljude va-jalike teemadega tegelemine jääb rahapuuduse taha. „Eel-arvet kärbitakse, hooned on kehvast seisust, erialaspetsialis-te napib, erivajadustega laste arv järjest kasvab, aga neid aidata on keeruline,“ viitas ta haridusasutuste põhilistele muredele.

Kuid loomulikult näeb ta oma töös ka palju head. „Mind on alati positiivselt vastu võetud ja tunnen, et olen oodatud,“ kinnitas Anabell. „Hea on tõdeda, et tervisedenduse valdkonnas tehakse häid asju. Kõik haridu-sasutuste juhid on uhked oma asutuse, laste ja personali üle. Tahetakse uuendusi ning rohkem mõtestatakse oma tööd ja tegemi-si.“

Raplamaa Omavalitsuste Liidus töötab jätkuvalt ka turvalisuse ja rahvatervise spet-sialist Ülle Laasner, kes tegeleb nüüd roh-kem tööealiste ja eakate sihtrühmaga.

TERVISEKASSA

Mahtra Talurahvamuuseumi näitus

Üks Kaunis Jutto- ja Õppetusse Ramat

9. sept. - 6. nov. 2025

Kohila raamatukogus, Tööstuse 4a

avatud E-N 10.00-19.00, R 10.00-17.00

L 10.00-15.00

Eesti Raamatu Aasta 2025

info@mahtramuuseum.ee

http://www.mahtramuuseum.ee

https://www.facebook.com/mahtramuuseum

MAHTRA

KOHILA RAAMATUKOGU

100

Õitsa talu

AJALOOMUUSEUM RARA

EESTI RAHVUS- RAAMATUKOGU

EESTI KULTUURIKAPITAL

Mälu ja õppimine

Head lapsevanemad ja õpetajad!

Kolmapäeval, 8. oktoobril ootame teid selle õppeaasta esimesele kooli-tusele kell 18-20 Kohila Mõisakooli algklasside maja saali, et mõtiskleda ühes mälu-treener Tauri Tallermaaga mälust ja õppimisest. Tauri Tallermäe on öelnud: „Meelde jääb see, millest sa mõtled. See nõuab pingutust. Kui mõt-ted uitavad ja on eemal, siis ei ole võimalik õppi-da. Mis kellegi mõtteid eemale viib, on igal ühel erinev. Aga kui seda ei tea, siis ei ole mõtet aega raisata.

Ainuke, kes meie tähelepanu saab kontrollida, oleme me ise. Kui ei jaks, ei oska, ei taha või ei viitsi, siis õppimist ei toimu.

Kuid ka sellest on vähe, kui suudad keskenduda ja kaasa mõel-da. Õppimine tähendab vigade tegemist. Kui midagi valesti ei lähe, siis paremaks ei saa. Vead peavad olema õppimise ajal lu-batud selleks, et eksamil õnnestuda. Selleks, et eksam õnnestu, tuleb kõike õpitut uuesti korrata, ümber jutustada, vaielda, kü-sida, õpetada. Ja see kõik peab olema huvitav, põnev, äge, tore, meeldiv.“

Koolitaja Tauri Tallermäe peamisteks õpetatavateks valdkon-dadeks on mälu treeningud, kiirloomine, keskendumise paran-damine, meelde jääv suhtlemine, turundus- ja meeskonnatöö.

Koolitus on kõigile huvilistele tasuta. Küsimuste korral kirju-tada ingrid.oksaar@kohilamoisakool.ee.

Projekti toetab KOP Raplamaa.

Vaata, kas on sinu aasta: elupäästvale rinnavähi sõeluuringule on tänavu kutsutud rekordarv naisi

Tervisekassa on kutsunud 2025. aastal rinnavähi sõeluuringule rohkem kui 113 000 Eesti naist vanuses 50–74. Raplamaalt on kutsutud ligi 2800 naist. Uuring on tasuta nii ravikindlustatud kui ravikindlustamata naistele.

Rinnavähi sõeluuring aitab pahaloomulise kasvaja avastada varakult, mil tervenemise võimalus on oluliselt suurem kui hilisemas staadiumis avastatud haiguse korral. Varajases ehk esimeses või teises staadiumis avastatud kasvaja puhul on viis aastat pärast diagnoosi elus enam kui 90% naistest, sõeluuringu väliselt avastatud rinnavähi puhul on see näitaja aga 74%.

„Igal aastal aitab sõeluuring päästa sadade naiste elu, sest kasvaja leitakse regulaarse uuringuga tihsti enne, kui see hakkab enesetundes märku andma. Meil on väga heal tasemel ravivõimalused ja raviga alustamine algsaadiumis tagab tervenemise,“ rõhutas Põhja-Eesti Regionaalhaigla onkoloog dr Riina Kütner.

Kes on kutsutud?

Eestis kutsutakse rinnavähi sõeluuringule 50–74-aastaseid naisi iga kahe aasta tagant. 2025. aastal on tasuta uuringule kutsutud kõik naised sünniaastatega 1951, 1953, 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1971, 1973 ja 1975.

Osalemiseks ei pea jääma ametlikku kutset ootama – kui kuulud sihtühik, võid aja ise broneerida Terviseportaalil või helistada otse tervishoiuasutusse.

MAMMOGRAAFIABUSSID RAPLAMAAL 2025:

Kehtna vald:

- Järvakandi alev, Tallinna mnt.33 (Kandi Konsumi parkla), aeg: 20.10.2025. Registreerimine: tel 600 3155
- Kehtna alevik, Lasteaia 12 (COOP kaupluse parkla), aeg: 15.10.2025. Registreerimine: tel 600 3155

Kohila vald:

- Kohila alev, Keskväljaku parkla (Kohila Keskväljaku parkla), aeg: 13.10.2025 – 14.10.2025. Registreerimine: tel 600 3155

Märjamaa vald:

- Märjamaa alev, Sauna 2 (Rahvamaja kõrval), aeg: 16.10.2025 – 17.10.2025. Registreerimine: tel 600 3155

Broneeri aeg Terviseportaalil või helista sobivasse tervishoiuasutusse ja ütle, et soovid broneerida aega sõeluuringule:

- Ida-Tallinna Keskhaigla, Tallinn, Pärnu mnt 104, tel 666 1900, 606 7684 (kell 8–17)
- Mammograaf Keskinna kliinik, Tallinn, Estonia pst 1/3, tel 627 4222 (kell 9–17)
- Mammograaf Kotka kliinik, Tallinn, Kotka 12, tel 627 4470 (kell 9–17)
- Põhja-Eesti Regionaalhaigla, Tallinn, J. Süstiste tee 19, tel 617 1049, 5300 6334 (kell 8–16)
- Pärnu Haigla, Pärnu, Ristiku 1, tel 447 3561 (kell 8–16)
- Tartu Ülikooli Kliinikum, Tartu, Kvartali keskus, Riia 2, tel 731 9411 (kell 8–16)
- Tartu Ülikooli Kliinikum, Tartu, L. Puusepa 8, tel 731 9411 (kell 8–16)
- Tallinna Eriarstikeskus, Tallinn, Lasnamägi, Linnamäe tee 3, 5. korrus, tel 608 2218 (E-R kell 8.30–19.00, L kell 9–15)

Raplamaal on laste vaktsineerimine veidi kasvanud, kuid nakkushaiguste oht püsib

Terviseameti andmetel on 2024. aasta seisuga laste vaktsineerimine enamiku kalendervaktsiinide lõikes aasta varasemaga võrreldes protsendi-paari võrra kasvanud. Raplamaal on 8-aastaste seas tõusnud hõlmatus 77%-ni, kuid jääb endiselt alla WHO soovitatud 95%. Lapsevanemad peaksid kooliaasta alguses laste vaktsineerimise seisu koos perearstiga üle vaatama ja hoolitsemata, et nõusolekud koolis vaktsineerimiseks jõuavad kooliõieni.

„Laste vaktsineerimisega hõlmatusel eelmisel aastal peatus ja vaktsineerituse tase on sõltuvalt vaktsiinist isegi protsendi või paari võrra kasvanud. Kuigi erinevates Eesti piirkondades on hõlmatus tase erinev, saame öelda, et eelmisel aastal jõudis õigeaegselt vaktsineerima aasta varasemaga võrreldes sihtühikust rohkem lapsi ja arstide sõnul oli ka neid, kes tegid vajalikke vaktsineerimisi tagantjärele,“ ütles Terviseameti nakkushaiguste osakonna peaspetsialist **Keiti Aren**. „Soovituslikust tasemest oleme siiski veel kaugel ja oht nakkushaiguste puhangute tekkimiseks püsib.“

Raplamaal kasvas 2024. aastal 7-aastaste laste vaktsineeritus difteeria, teetanuse, läkaköha ja laste halvatus vastu võrreldes aasta varasemaga 9% võrra, ületades 68%-ga Eesti keskmist, mis on 64%. 8-aastaste seas on hõlmatus tõusnud Raplamaal 77%-ni, mida on protsendi võrra rohkem aasta varasemaga võrreldes.

Kooliajal tehakse mitmed olulised kordusvaktsineerimised – 13-aastastele kordusvaktsiin leetrite, mumps ja punetiste vastu ning 15-aastastele kordusvaktsiin difteeria, teetanuse, läkaköha vastu. 14-aastasest on Raplamaal vaktsineeritud 67% (Eesti keskmine on 74%) ja 16-aastasest 68%, mis on samal tasemel Eesti keskmisega, kuid 3% võrra vähem aasta varasemaga võrreldes.

Alates 2024. aastast võimaldatakse kõigile 12–18-aastastele noortele tasuta vaktsineerimist HPV ehk inimese papilloomiviiruse vastu. Raplamaal on 14-aastasest HPV vastase vaktsiini saanud 46%, mida on 16% rohkem kui 2023. aastal.

Perearstid on suve jooksul pakkunud noortele võimalust vaktsineerida HPV vastu pere-

arstikeskustes, sügisest saab HPV vaktsiini järele ka koolis. Rapla Keskinna Kooli kooliõde **Lii Mets** teavitab lapsevanemaid vaktsineerimisest kirjalikult ja seejärel ootab vanemate tagasisidet. „Vaktsineerimine on tänapäeval ohutu ja tõhusaim viis oma last ohtlike nakkushaiguste eest kaitsta. Palun, et lapsevanemad jälgiksid koolist saadetud kirju ja hoolitseksid, et nõusolekuvorm jõuaks kindlasti tagasi kooliõieni,“ ütles Lii Mets.

Tervisekassa vaktsineerimise teenusejuht **Hanna Jäe** tunnustab perearstide meeskondi ja kooliõdesid, kes on aidanud vaktsineerimise vajalikkust lapsevanematele selgitada. „Lapsevanemate hulgas on kasvanud teadlikkus ja mõistmine, et ohtlikud nakkushaigused pole kuhugi kadunud, vaid on nii meil kui lähiriikides taas pead tõstmas,“ ütles Tervisekassa vaktsineerimise teenusejuht Hanna Jäe. „Tervisekassa töötab selle nimel, et laiendada vaktsineerimise võimalusi, et tõendus põhine ennetus oleks kõigile lihtsasti kättesaadav.“

Vaktsineerimine on tõhusaim ja ohutuim viis kaitsta last raskete nakkushaiguste eest. Koolieas tehtavad kaitsesüstid aitavad tagada, et laps saaks kasvada ja õppida turvalises keskkonnas.

Vaata lisaks: www.vaktsineeri.ee/laste-vaktsineerimine/ajakava.

Uued põhimõtted liiklusjärelvalves – räägi kaasa!

Suve algusest oleme liiklusjärelvalves testinud uusi põhimõtteid, kus esikohal on aktiivne ennetuslik sekkumine. Sihime veelgi täpsemalt liiklusjärelvalvet ning pöörame rohkem tähelepanu ka suhtlemisele ja selgitustööle. Täiendavad tegevused on vajalikud, sest eelnev aasta oli liikluses üks negatiivsemaid aastaid. 2024. aastal hukkus Eestis liikluses 69 ja vigastada sai 2165 inimest.

Erinevate muredega on võimalik alati pöörduda piirkonnapolitseinike poole. Kohila vallas on piirkonnapolitseinikuteks:

- Lauri Reedik (e-post lauri.reedik@politsei.ee, tel 5309 2328);
 - Piret Jaakberg (e-post piret.jaakberg@politsei.ee, tel 5770 5357).
- Rapla maakonna veebipolitseinik on Virg-

nia Ciunite (e-post virginia.ciunite@politsei.ee, tel 5887 4542).

Ootame kogukonna inimesi kaasa rääkima konkreetsetelt ka liiklusriskumiste ja -ohtlike kohtade osas. Võtke mõned minutid ja vastake palun küsimustikule: https://docs.google.com/forms/d/16sO_iFssQLqxjKn-nO--vzyhktvCIRKFhZ7WSSlFQkE/view.

Piirkondlik politseitöö on kogukonna vajadustest lähtuv ja probleemide lahendamisele keskendunud tegevus konkreetsetes piirkonnas. See on üks politseitöö vorme, mis tugineb kogukonnakeskse politseitöö põhimõtetele. Töö eesmärk on lähendada politseid kogukonnale, tuvastada piirkonnas kogukonna turvalisust häirivaid probleeme ja arendada politsei, asutuste, ühenduste ning kohalike omavalitsuste koostööd. Probleemide lahendamisel keskendume kogukonna huvidele ning seejuures on fookus ohtude ennetamisel ja vähem konkreetsete sündmuste lahendamisel. Piirkonnapolitseinik ei tegele kiireloomuliste hädaolukordadega, vaid pigem püsivate või korduvate muredega, mille lahendamiseks on vaja koostööd elanike ja politsei vahel.

Raplamaa vähihaigete tugirühm kutsub liituma!

Eestis diagnoositakse vähk igal aastal ligikaudu 9 000 inimesel. Lisaks kaasaegsetele ravivõimalustele on väga oluline saada ka psühholoogilist tuge. Väga hea koht on selleks tugirühm, mis tegutseb Raplamaal taas alates selle aasta veebruarist. Kui tunned, et Sulle selline meetod võiks sobida, oled väga oodatud!

Raplamaa tugirühm kohtub iga kuu viimasel neljapäeval kell 17–19 Rapla kultuurikeskuses.

25. septembril tuleb oma kogemust jagama onkoloogikakogukonna looja ja eestvedaja Kristel Leif. Augustis toimus ka esimene Onkoloogikafestival „Kohatult kohane“ vähihaigetele ja nende lähedastele, kus kahe päeva jooksul toimusid erinevad arutelupaneelid spetsialistide ja patsientidega, kus leiti uusi sõpru ja kus tantsiti nii nagu homset ei oleks. Kristeliga kohtume Rapla kultuurikeskuse Valgre toas.

Kohtumiseni!

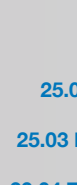
Info: Ülle Laasner, tel 5284090, e-post laasner@gmail.com

Iga kuu viimasel kolmapäeval
24.09.25-27.05.26
18:00
Raplas

TERVES KEHAS TERVE VAIM

Rapla
Rotary
Club

Rapla Rotary klubi on alatanud meeste terviseteemalise projekti, et tutvustada erineva vanuses meestele erinevaid tervisliku- ja pikaajalise eluviisidega seotud ja mõjutatud valdkondi. Kõik ettekanded toimuvad Rapla Kultuurikeskuse kinosaaits ja kepikeõnni pöödväljakul. Vabatahtlikud mehed võtavad osa ka Vabariigi Kooli terviserajalt.

PROGRAMM

2025

24.09 Rene Meimer, Janne Tomberg - Eesti Kepikeõnni Liit
kepikeõnn algajatele ja edasijõudnutele

29.10 Dr. Margus Punab - Tartu Ülikooli Kliinikum
meeste tervis

26.11 Prof. Merike Sisask - Tallinna Ülikool
vaimne tervis

2026

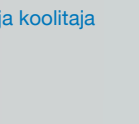
28.01 Dr. Mare Pruks - Praxis
seksuaaltervis ja suhted

25.02 Prof. Mihkel Zilmer - Tartu Ülikool
toitumine

25.03 Dr. Heli Kaljusaar - ITK Südamekeskus
südame tervis

29.04 Tauri Tallermäe - mälutreening ja koolitaja
mõtlemine ja aju treening

27.05 Näidistreening
võimlemine ja jõusaal

EDENDAME MEESTE TERVIST
Elukoige Raplamaa meestele. Tasuta!
Sündmuste kalender www.rapla-rotary.ee

Patsiendipäeva tervisemessile on oodatud tõendus põhiste toodete ja teenuste pakkujad. Kontakt: raplakoda@gmail.com.

Jäta tundmatud seened metsa

Eesti inimene on läbi aegade olnud suur seenesõber. Kui suvi hakkab vaikselt sügisse kalduma ja vihm muudab metsaalused niiskemaks, täituvad metsarajad seenelistega. Paraku sagenevad koos seente ilmunisega ka kõned mürgistusinfoliinile 16662. Selleks, et seenelkäik pakuks rõõmu ega lõpeks tervisemurega, tasub teada, kuidas seenemürgistust ennetada ja mida teha, kui õnnetus siiski juhtub.

Kõige olulisem reegel on lihtne: kui kahtled, ära korja

Seenehooaja tipul helistatakse Mürgistusteabekeskuse infoliinile seenemürgistuse kahtlusega koguni mitu korda päevas. Murelike seeneliste küsimused on erinevad: mõni tahab teada, kas söödud seen oli ohutu, teine kaebab juba iivelduse või kõhuvalu üle.

Korjata ja süüa tuleks ainult neid seeni, mida tuntakse kindlalt. Algajale seenelisele soovitame lihtsat lähenemist: õppida selgeks 1–2 äratuntavat söögiseent ja piirduda ainult nende korjamisega. Kõik tundmatud või kahtlased seened jäägu metsa – nii väheneb segiajamise oht, mis ongi üks peamisi seenemürgistuse põhjuseid.

„Valgeid seeni on väga lihtne ajada segamini mürgiste teisikutega ning tasub mees pidada, et korjamisel võivad vigu teha ka kogenud seenelised, sealhulgas seenemüüjad,“ ütleb Mürgistusteabekeskuse juht **Mare Oder**. Näiteks võib valge kärbseseene segamini ajada metsšampinjoni, sirmiku või kitsemampliga, mürgised võõdikud aga riisikatega. Võõdikud võivad tunduda tugeva jalaga head söögiseened, kuid enamik neist on mittesöödavad ning näiteks kühmvõõdik koguni surmavalt mürgine.

Infoajastu võimaldab kõike guugeldada ja seeläbi uusi teadmisi omandada. Kui ise küsimustele vastuseid ei teata, otsitakse abi internetist, kuid unustatakse olla allikakriitilised. Seente määramiseks mõeldud nutiraken-

dused võivad olla abiks, kuid nende täpsus pole alati tagatud – eriti siis, kui rakenduse koostajate seas pole seeneteadlasi. Lisaks leidub sotsiaalmeedias kümneid seenehuvilistele pühendatud gruppe, kus palutakse grupikaaslastel foto põhjal leitud seen tuvastada. „Seente määramine Facebooki gruppides ei ole kindlasti ohutu – väga palju sõltub tehtud pildi kvaliteedist, nurgast ja valgusest,“ paneb Oder südamele.

Seente liike oskavad kindlalt määrata vaid seeneteadlased, aga ka ekspertidel on keerukas pelgalt pildi põhjal otsustada, millise seenega on tegu. Lisaks välimusele on aitavad liiki määrata ka lõhn, kasvukoht ning see, kas seent murdes eraldub seenemahla. Vanarahva tarkus ütleb küll, et maitse peaks reetma seene mürgisuse, kuid see juhis veab siinkohal alt – tõde on see, et mürgiseened ei pruugi halvasti maitsta. Seetõttu ei ole metsas seente näksimine nende mürgisuse tuvastamiseks kindlasti soovitatav.

Kõige turvalisem on, kui tundmatud seened jäävad siiski metsa. „Kodus on kahtlaste seente eristamine veelgi raskem, sest seened lähevad kergesti katki ja olulised seeneosad võivad olla jäänud metsa. Tervet seent nägemata pole aga võimalik seda tuvastada,“ rõhutab Mare Oder. Ta lisab, et seent, mille söödavuses ei olda sajaprotsendiliselt veendunud, ei tasuks kindlasti maitsta ega ka turult osta, sest mürgiseente söömise tagajärjed ulatuvad seede häiretest püsiva organkahjustuse või isegi surmani.

Seened puhasta ja töötle samal päeval

Kui metsas on käidud, algab kiire töö: seened tuleb puhastada ning vajadusel kupatada ja purki panna. Selleks et töö oleks jõukohane, tasub metsast välja tulla just nii paljude seentega, kui jõutakse sama päeva jooksul ära töödelda. „Seened riknevad kiiresti ja hakkavad eritama inimesele kahjulikke

aineid. Isegi tavalistest puravikest võib saada tugeva seedetrakti ärrituse, kui need on kaua soojas seisnud,“ toonitab Oder. Seened tuleks puhastada ja neist valmistatud toit – olgu see hommiku-, lõuna- või õhtusöök – tuleks ära süüa samal päeval. Oluline on teada, et alla kaheaastastele lastele ei tohiks seeneroogasid üldse pakkuda, sest nende seedesüsteem ei ole veel valmis seeni seedima. Ka täiskasvanutel võivad tervisehädad tekkida, kui seene-toitu on valesti säilitatud või korduvalt üles soojendatud.

Seenehoidiseid soovitu ei pea kohe tarvitama, kuid purki tohivad jõuda ainult korralikult puhastatud ja usaldusväärsed seened. Seenehooajaga käivad paraku alati kaasas ka mürgistused, mis on tingitud aädika joomisest. „Seente sissetegemise ajal pannakse klaas aädikaga lauale, kuid aetakse siis veega segamini ja võetakse kogemata lonks,“ ütleb Oder. Aädikhappe joomine põhjustab tõsiseid söövitusi ja haiglas jälgimist vajavad kõik, kes on joonud üle 10% kangusega aädikhapet. Seetõttu on mõistlik osta koju lahjemat aädikalahust, mis õnnetuse korral tekitab vaid mööduva limaskestade ärrituse.

Sügise seenehooaja lõpp ei tähenda aga, et seenemürgistustega seotud kõnesid infoliinile enam ei laeku. „Peamiselt on inimestel tekkinud kehv enesetunne pärast seenehoidiste söömist, sest hoidiste sisse on sattunud mürgiseid seeni,“ ütleb Oder. Teine levinud põhjus on seente ja alkoholi koostoimel tekkinud mürgistus. „Kuna marineeritud seeni armastatakse pakkuda pidulauas, tasub teada, millised seened tekitavad alkoholiga koos tarbides mürgistust. Nendeks on tamme-kivipuravik, nuijalg-lehtrik, soomusmampel, mürklid, sõrmkübaraseen, voldiline tindik ja mõningad heinikulased,“ loetleb Oder.

Ka külas olles tasub uurida, milliseid seeni on toidus kasutatud. See on tähtis teadmine, kui ilmnevad seenemürgis-

tuse sümptomid – mürgistusinfoliini spetsialistid teavad saadud info põhjal anda parimat võimalikku nõu.

Seenemürgistuse esmaabi

Mürgiste seente söömine tekitab erinevaid tervisekaebusi ning võib halvimal juhul lõppeda surmaga. Mürgistuse tõsiduse hindamisel on oluline teada, kui kiiresti pärast seente söömist sümptomid tekkisid ning millist seent söödi või arvati söödavat.

Seedetraktiärritusele viitavad enamasti iiveldus, oksendamine, kõhuvalu ja -lahtisus. Kui sümptomid ilmnevad kuni kolme tunni jooksul, on enamas- ti tegemist seenega, mis ärritab seedetrakti, kuid ei põhjusta eluohtlikku mürgistust. Kui seedetrakti sümptomid ilmnevad hiljem, tuleb kahtlustada mürgistust eluohtlike seentega. Sellisel juhul on vajalik kiire meditsiiniline lä-

bivaatus ja jälgimine haiglas.

Seenemürgistuse kahtluse korral ei tasu ootama jääda – tuleb helistada kohe mürgistusinfoliinile 16662, mis töötab ööpäevläbi. Infoliin on anonüümne ning sealt saab täpsed juhised edasiseks tegutsemiseks.

Mitmete seenemürgistuste korral võib olla abi aktiivsöest. Seda võiks kodus varuks olla täiskasvanu kohta 50 grammi ehk umbes 200 tabletti. Enne aktiivsöe manustamist tuleb kindlasti nõu pidada mürgistusteabekeskuse spetsialistiga ja järgida tema juhiseid.

Selleks, et mürgistuse või selle kahtluse korral õige number kiirelt üles leida, salvesta mürgistusinfoliini number **16662** oma telefoni juba praegu. Nii oled vajadusel kiiremini valmis nõu ja abi küsima.

Kelli Suvi
Terviseamet

Metsarahvapäeval ootavad külalisi vineeritehas ja dendropark

20. septembril toimuval Metsarahvapäeval avab külastajatele oma tööstuse ukse Kohila Vineer ning metsasõpradel on võimalik teha ringkäik Heiki Hepneri dendropargis.

Ekskursioonidel Kohila Vineeri tootmisesse saavad kõik huvilised

oma silmaga näha, kuidas valmib kohalikust kasepakust maailmatasemel vineer. Ringkäigud toimuvad 20. septembril algusega kell 13.00, 13.15, 13.30 ja 13.45 ning kestavad umbes tunni.

Samal päeval on võimalik külas-

tada ka Kohila külje all asuvat Heiki Hepneri dendroparki, kus on harukordne võimalus tutvuda 600 erineva puu- ja põõsaliigiga tervest maailmast. Retkel uuritakse, millised on laialehiste liikide (nagu tamm, saar, pärn, jalakas ja vaher) võimalused

meie metsades, samuti heidame pilgu maarjakase salapärasele võlule ning tutvume ka võõrpuudega (nagu ebatsuuga, keerd- ja hall mänd, punane tamm, must kuusk ja erinevad nuld).

Ringkäigud algavad kell 10.00 ja

13.00 ning kestavad kaks tundi. Kõigil Metsarahvapäeva üritustel osalemine on tasuta, ent vajalik on eelregistreerimine kodulehel www.metsarahvapae.ee. Metsarahvapäeva korraldab Keskkonnainvesteeringute Keskuse toel Eesti Metsaselts.

Maailmakoristuspäev kutsub koguma väikeelektroonikat, patareisid ja akusid

Maailmakoristuspäev toimub 20. septembril 2025 juba kaheksandat korda ning on ametlik ÜRO kalendripäev. Lisaks traditsioonilisele prügi korjamisele looduses pööratakse Eestis tänava erilist tähelepanu väikeelektroonika, patareide ja akude ohutule kogumisele.

Eelmisel aastal osales Maailmakoristuspäeval Eestis üle 62 000 inimese, sealhulgas sajad haridusasutused ja kogukonnad. Ka sel aastal kutsume kõiki eestimaalasi, ettevõtteid ja organisatsioone panustama – kas koristades oma kodukohta loodust või kogudes kokku ning viies jäätmejaama seisma jäänud katkise väikeelektroonika.

Väike ese, aga suur mõju

Meie kodud ja töökohad on täis väikest elektroonikat, mida me enam ei kasuta – katkised laadijad, USB-kaablid, kõrvaklapid, puldid, akupangad, mänguasjad, vanad elektrilised hambaharjad, nutikellad, tööriistad jne. Paljud neist seadmetest sisaldavad laetavaid liitiumioonakusid, mis ei kuulu kindlasti olmeprügisse oma tuleohutlikkuse aga ka haruldaste metallide sisalduse tõttu. Päästameti andmetel põhjustavad akud ja akusid sisaldavad seadmed (sealhulgas veibid) igal aastal ligi 30 tulekahju - kodudes, jäätmejaamades aga ka juba prügiautos. Akudes ja patareides sisalduvad ained võivad prügimägedel lagunedes leostuda põhjavette ja seda reostada.

Mida saad sina teha?

- Ära viska e-sigarett, akusid, patareisid ega väikeelektroonikat segaolmesse!
- Too need tasuta jäätmejaama või elektroonikapoodi – koguseliselt piiranguid ei ole.
- Kogumiskastid on olemas suuremates toidupoodides ja elektroonika kauplustes, patareisid ja akusid võtavad vastu ka tanklad.
- Soovi korral loo kogumispunkt ka oma töökohta, kooli või kogukonda – see on lihtne ja mõjuv samm keskkonna heaks.

Mida on oluline meeles pidada väikeelektroonika ning patareide ja akude kohta?

- Ära viska neid olmeprügisse!
- Vii väikeelektroonika jäätmejaama või kauplustes asuvasse spetsiaalsesse kogumiskasti. Jaekauplused, kus müüakse elektroonikat, võtavad sinu vana seadme vastu.
- Patareide ja akude kogumiskastid on enamuses kauplustest. Samuti saab neid viia jäätmejaama.
- Iga väike kogutud seade aitab hoida keskkonda ja jõuda materjalidel uuele kasutusringile.
- Rohkem infot siit <https://eesringlus.ee/kuhu-viia-vana-kodu-tehnika-ja-patareid/>

Abiks kogumise ja koristuse korraldajale

- Korista enda lähimbrust: sobivad pargid, rannad, metsad, kalmistud
- Taaskasuta kotte (nt vanad leiva- või poekotid)
- Kogu väikeelektroonika ja patareisid eraldi kasti või märgistatud anumasse ning vii jäätmejaama
- Registreeri koristus või kogumiskoht: www.maailmakoristus.ee
- Küsimuste korral kirjuta: info@maailmakoristus.ee

Kui suhtest kaob särts...

... ja su süda kuulub uuele vestluskaaslasle, too vana aparatuur elektroonikaseadmeid müüvasse kauplusesse või jäätmejaama. Vanad patareisid ja akud tagasta kauplusesse. Aitame neil minna väärikalt uuele ringile.

MAAILMAKORISTUSPÄEV 2025

EES-Ringlus

VAATA LÄHEMALT: maailmakoristus.ee/elektroonika

Hetked, mis ühendavad paiku ja inimesi

Hageri ajalooline park täitus augustiõhtul muusika ja inimeste sagimisega, kui sündmustesari „Hetked...” alustas oma teekonda. Avaõhtul astusid lavale Curly Strings ja Dagö, tuues kokku sadu kuulajaid nii Kohila vallast kui kaugemalt. Õhtu õnnestus tänu muusikale ja paiga erilisele atmosfäärile.

Sündmuste sarja peakorraldaja, Hageri rahvamaja juhataja Mihkel Juhkam rääkis, et idee sündis soovist tuua ellu midagi senisest erinevat. „See ei ole ainult kontsert või bänd – see on tunne, mis tekib siin olles. Kui inimene meenutab hiljem, millise emotsiooni ta siit sai, siis ongi sündinud side paiga ja inimese vahel,” selgitas Juhkam.

Lisaks muusikale soovis korraldaja pakkuda külalistajatele elamust ka toidu ja käsitöö kaudu. „Mu suurem eesmärk oli, et oleks rohkem kohalikke toitlustajaid ja käsitöömeistreid. Aga välja tuli nii, et lisaks meie enda tegijatele tuli ka mujalt palju põnevaid pakkujaid. See rikastas kogu üritust veelgi,” ütles Juhkam.

Kuna tegemist oli esimese korraga, möönis Juhkam, et rahaliselt võib õhtu jääda pigem nulli. „Aga publiku emotsioonist on näha, et nad tulevad tagasi. Kui sellest sarjast saab traditsioon, siis ongi võit käes,” jäi ta optimistlikuks.

Korraldajal tuli silma peal hoida ka ilmal, mis viimastel päevadel polnud armuline olnud. „Eile terve päev – ainult sajab ja sajab. Hommikul jälle sadu. Ja siis, just õigel hetkel, läks päike välja ja hoidis meid. Ma tundsin, et nüüd on

Laval ansambel Dagö. Foto: Merle Beljæev

keegi meie poolt,” meenutas ta muigega.

Mihkel Juhkamil on sündmustesari ja jaoks selge plaan: iga aasta augustis korraldada „Hetked...” Kohila valla eri

paikades. „Meil on vallas palju kauneid ja eripäraseid kohti, mida tahame inimestele tutvustada. Iga üritus loob seal oma emotsiooni, mis jääb inimesega seotuks ja kutsub teda tagasi,” kirjeldas korraldaja.

Nime „Hetked...” selgitades rõhutas Juhkam, et kolm punkti pole sinna pandud juhuslikult. „See tähendab, et tuleme kokku ja loome koos ilusaid hetki – nii kohalikud kui need, kes tulevad kaugemalt. See on kõigile.”

Merle Beljæev

34. Balti keti teatejooks peatus Kohilas

Rahvusvaheline teatejooks Baltic Way toimus 22.–25. augustil 2025 marsruudil Vilnius–Riia–Tallinn, tuues ajaloolise Balti keti vaimu taas elavalt esile ka Kohilas.

korda toimunud rahvusvaheline teatejooks Baltic Way kulges tänava ajaloolisel trassil Vilniusest läbi Riia ja Eesti Tallinnasse Toompeale, meenutades 36 aasta eest toimunud Balti ketti – üht võimsamat kodanikujulguse ja koostöö sümbolit Baltimaade ajaloos.

Eestit esindas jooksu algusest ainsa sportlasena 74-aastane Viljandimaa ve-

teransportlane Juhan Änilane. Jooksu traditsiooniline kulgemine leidis Eestis sooja vastuvõttu, olenemata rohketest vihmahakkadest, mida jooksjad said tunda. 25. augusti hommikul peatus kolonn Kohila Vabaduse platsil.

„Balti keti jooks liidab Leedu, Läti ja Eesti inimesi tänapäeval samamoodi, nagu inimkett meid ühendas 1989. aastal. Minu jaoks on oluline, et vähemalt üks eestlane oleks kogu distantsil kohal – see on minu isiklik panus ühise mälu hoidmisel. Soovin anda edasi ka sõnumi noorematele: vabadus ei tulnud

meile iseenesest, vaid ühise pingutuse ja julguse kaudu. Jooks on minu viis seda väärtust kanda ja edasi anda. Elagu Eesti, Elagu Läti! Elagu Leedu!” hõiskas energias pakatav Änilane üle Kohila Vabaduse platsi.

Balti keti teatejooksu korraldab Leedu Amatöörjooksjate Liit ning see hoiab elus mälestust ajaloolisest Balti teest, kandes edasi sõnumit vabadusest, ühtsusest ja rahvaste sõprusest.

Merle Beljæev

Kohila Hoovide Teater pakkus publikule rõõmu ka sel suvel

Kogukondlik teatrisisik on olnud Kohilas visa ning kutsunud etenduskunstihuvilisi järjekindlalt kokku – nii on hubastes etenduspaikades vabaõhu teatrietenduste korraldamine kujunenud juba igasuviseks traditsiooniks. Eesmärgiks on ikka olnud see, et kodukandi rahvas saaks sõbralikult ühiselt aega veeta, üksteisega paremini tuttavaks saada ning koostegemise rõõmu kogeda. Sel südasuvel toimusid Kohila Hoovide Teatri etendused juba üheksandat korda.

30. juuli õhtul muutus õhkkond nõiduslikuks – Lohu külas, Mäe-Kõivu talus toodi publiku ette kogupereetendus „Väike hea nõid“ (O. Preussleri ainetel Astrid Alliku kirjutatud näidend). Lugu rääkis noorest nõiast, kes tahtis olla hea – ja seda päriselt! Lavastuses olid omal kohal nii huumor, seiklused kui ka maagia. Näha sai nõidade tantsu ning olla tunnistajaks sellele, kuidas headus võitis kadeduse ja kurjuse.

31. juulil sai publik Urge külas osa seikluslikust kogupereetendusest „Hulkur Rasmus“ (A. Lindgreni ainetel). Lugu rääkis väikesest poisist Rasmusest, kes põgenes orbudekodust, et leida endale päris oma perekond. Teekonnal ootasid teda põnevad seiklused ja silmitsi tuli seis- ta isegi kurjategijatega. Lavastuses tegid

kaasa võimlemisrühma Gaudeo tantsijad. Etendus oli südamlrik ja mõtlemapanev. Teisalt jagus teatriõhtusse nii nalja kui ka kärtsu ja mürtsu.

Näitemängude lavaletoomisega oli seotud palju kogukonnaliikmeid – kahel päeval oli ettevõtmise korraldamisse kaasatud sadakond inimest (näitlejad ja nende taustajõud, tantsulapsed ja vabatahtlikud abilised). Tore on see, et igal aastal on Kohila Hoovide Teatri tegemistega liitunud uusi noori, kes on saanud kogemusi nii lavalaudadel kaasa lüües kui ka vabatahtlike meeskonnas toimetades.

Etendused olid traditsiooniliselt publikurohked. Kõigil pealtvaatajatel oli võimalik kaasa lüüa ka õnneloois, mille eesmärgiks oli ettevõtmist lustlikumaks muuta. Õnneloois auhinnad olid välja pandud kohalike ettevõtjate poolt, kes kogukonna kultuurielu edendamisele öla alla panid. Lastele oli sisse seatud õuemängude ala ja mängualal lustijaid jagus mõlemal päeval.

Juba kuuendat suve tegutses Kohila Hoovide Teatri etenduspaikades „Avatud südamega“ heategevuslik kohvik. Kohvikus pakutud suupisted ja küpsedised valmisid vabatahtlike perenaiste annetustena. Eesmärgiks oli vahva teatritegemise kõrval rõõmustada ka oma kogukonna

erivajadustega inimesi. Ettevõtmine õnnestus taas hästi. Augustis sai Katikodule üle antud uus saunakeris ja lisaks õnnestus soetada ka terrassile aiamaõõblit. Kõigi ühine panus aitas taas palju rõõmu teha!

Kohila Hoovide Teatri korraldusmeeskond soovib lisaks äärmiselt vahvatele pealtvaatajatele ja tublidele vabatahtlikele abilistele tänada ka kohalikke ettevõtjaid, kes olid nõus Kohila Hoovide Teatri tegemisi toetama. Suur tänu Jäämari OÜ, Kohila Veski Baar, Baltic Bark, Rapla Tarbijate Ühistu - Kohila Konsum, Pappa Pizza, Sedrik Catering, Salutaguse Pärmitehas - Lallemand, MTÜ Gaudeo, Lillepood Arleenike, Saarioinen Eesti AS - Mamma, Kohila Vineer OÜ, LoodusSPA OÜ, Vinegar, Kiisu Pizza, Harakapesa kohvik-pubi, BeleSA Ilu- ja Tervisekeskus, Kohila Ehitus - ja Aianduspood Midzone – teie toetus aitas sel ettevõtmisel õnnestuda! Samuti täname südamest kohalikke perenaissi, kes annetasid suupisteid ja küpsediseid heategevusliku kohviku tarbeks. Projekti on rahastatud kohaliku omavalduse programmist. Toetasid ka Eesti Kultuurkapitali Raplamaa Ekspertgrupp ja Kohila vallavalitsus.

Uute kohtumisteni järgmisel aastal!

Kohila Hoovide Teater

Hulkur Rasmus.

Hulkur Rasmus.

Hulkur Rasmus.

Väike hea nõid.

Avatud südamega.

Väike hea nõid.

Pitsa @Paju2 Hoovikohvik.

Kaeli kohvik.

Kohila hoovidest sai üheks päevaks maitsete ja kultuuri paradiis

Sel aastal toimus Kohila Hoovide Päev laupäeval, 16. augustil. Osalejaid oli muljetavaldavalt palju, oma väravad avasid lausa 19 kodukohvikut. Päev pakkus võimalust avastada kohalikke hoove, maitsta erinevaid roogasid ja nautida rikkalikku kultuuriprogrammi.

Menüüd olid mitmekülgsed ja kutsuvad: pakuti nii lamba- ja kalatoite, pitsasid, erinevaid küpsediseid kui ka teed ehtsast samovarist.

Päeva alustas “Tohib! Eriti just hommikutil!” päikesetõusu kontsert, kus lavale astusid Maarja, Maris ja Carmen – kolm imelist Kohila muusikut, kelle helid täitsid hommiku rahu ja soojusega. Kohvikus VEE PEAL kõlas DJ Martin Merilaine “Soulful Vocal House” muusikaseanss, Kaeli kohviku õdusust lisas kitarrist Eero Siivo.

Rail Baltica jaamakohvikus toimus avalik arutelu “Rail Baltica – liikumisvabadus inimestele, kasvuruum ettevõtetele”. Raamatu- kohvikus Kohila mõisas sai vaadata etendust “Kohila tragöödia”.

Ka Hageri koguduse kohvikus pakkus päev kultuurielamusi: kontserdisarja “Mu süda, ärka üles” raames kõlas Hageri kirikus kontsert “Kiituslaul”, kus esinesid bariton Ott Indermitte ja organist Piret Aidulo. Kavas olid teosed Mozartilt, Kapilt, Virkhausilt, Chaussonilt, Pärtilt ja teistelt.

PITSA @PAJU2 HOOVIKOHVIK rõõmustas külalastajaid Ingeri muusikaga ning Palveränduri puhvetis ehk Kohila kiriku tornimuseumis sai raamatuaasta puhul imetleda haruldasi piibliraamatuid aastatest 1868 ja 1914.

Kohila Hoovide Päev 2025 pakkus rõõmu nii kohalikele kui ka külalistele, tuues igasse hoovi killukese maitset, muusikat ja kogukonnatunnet. Suur aitäh kõigile osalejatele, külalistele ja korraldajatele, kes päeva eriliseks tegid.

Sel korral kasutasime oma kodukohvikute kaardistamiseks Navicup'i teenust. Digitaalne kaart osutus külalastajate seas äärmiselt populaarseks – seda kasutas päeva jooksul kokku 1327 inimest, et liikuda mugavalt hoovist hoovi. See näitab, et huvi sündmuse vastu on suur.

Kohtumiseni juba Kohila Hoovide Päeval 2026!

Andra Aavik
kultuurinõunik

XXVIII KOHILA MITMEVÕISTLUS 2025

KOHILA STAADIONIL LAUPÄEVAL 13.09 KELL 10.00

MEESTE 8-VÕISTLUS 100 M, KAUGUS, KUUL, KÕRGUS, 400 M, KETAS, ODA, 1500 M

SEENIORITE 5-VÕISTLUS KAUGUS, ODA, 200 M, KETAS, 1500 M

VANUSERÜHMAD:

- MEHED KUNI 35A
- MEHED 36 JA VANEMAD
- VETERANID 45 JA VANEMAD

VÕISTLEJATE MANDAAT KELL 9.00-9.30

REGISTREERIMINE

Eelregistreerimine kuni neljapäevani 11.09.
juripritsin@gmail.com, spordikeskus@kohila.ee

Osavõtumaks: 30 eurot
 Kõikidele osavõtjatele auhinnad ja õhtusöök!

LISAINFO
 Jüri Pritsin: 55673886
 Kohila Spordikeskus: 4890971, 53300389

KORRALDAJAD: KOHILA SPORDIKLUBI, KOHILA SPORDIKESKUS

KOHILA VÕRKPALLIKLUBI

OOTAME SIND VÕRKPALLITRENNI

KIRJUTA:
KOHILAVORKPALLIKLUBI@GMAIL.COM

IGAS VANUSES

HOOAEG KOHILA SPORDIKLUBI 2025/2026

KERGEJÕUSTIK & LIIKUMISMÄNGUD

MUDILASED & 1.-2. KL // KAIRI UUSTALU

Registreerimine:
 Kairi Uustalu, tel 53620794, liilemae123@gmail.com

KORVPALL

1.-2. KL RÜHM // STEN LAANE, JÜRI PRITŠIN

Registreerimine:
 Sten Laane tel 58454755, stenlaane@gmail.com

3.-4. KL JA 5.-6. KL RÜHMAD // KAUR HEINARU

Registreerimine:
 Kaur Heinaru tel 5209633, kaur.heinaru@kohila.edu.ee

7.-12. KL + II LIIGA RÜHMAD // JÜRI PRITŠIN

Registreerimine:
 Jüri Pritsin tel 55673886, juripritsin@gmail.com

Rühmade ÜKE treenerid: Melissa Reede, Kaur Heinaru

KERGEJÕUSTIK

3.-4. KL JA 5.-12. KL RÜHMAD // MAAREK LAANMETS

Registreerimine:
 Maarek Laanmets tel 5209498, laanmetsmaarek@gmail.com

OODATUD ON KÕIK HUUVILISED!

Käruralli tõi kokku lustliku seltskonna

Augusti eelviimasel laupäeval, 23. augustil, kallas vihma kui oavarrest, aga sellest hoolimata kogunes Kohila spordihoone juurde väga eripalgeline seltskond. Kõigil olid lõbusad näod ees ja kaasas kõiksugu erinevaid kärusid. Mõnel väiksem, teisel suurem ja kolmandal üldse eriliste viguritega liikumiseadeldis. Nii mõnigi kärü oli valminud spetsiaalselt just laupäevaõhtuse ettevõtmise tarbeks. Mõni kärü oli stardirajal juba mitmendat korda. Kärude vahel sebis ka sellist rahvast, kes oli seda toredust lihtsalt kaema tulnud. Kõik nad aga tulid kokku selleks, et kaasa lüüa liikumisüritusel Käruralli.

Liikumishuvilised rallitajad kogunesid starti Kohila staadionil. Kärud olid osalejatel kaasa võetud selleks, et liikumine lõbusam ja meeleolukam oleks. Lustlikuks liikumiseks oli valmis ehitatud põnevaid disainiimesid. Oli ka neid, kes tulid rajale vahvates kostüümides. Isegi ilmataat halas-

tas, taevast selgines ja vihm jäi järgi.

Enne rajale asumist tehti Krõlli juhendamisel hoogsalt soojendusvõimlemist. Ligi 6 km rada kulges Kohila spordihoone juurest Hageri rahvamaja parki. Rallitajatele olid rajal toeks rallilippudega vabatahtlikud neiu ja lustlik Krõll. Kuna ettevõtmine ei olnud suunatud võistlemisele, vaid liikumisrõõmu kogemisele, siis sai rada läbida omas tempos ja see oli jõukohane kõigile. Osalejaid oli igas vanuses ja ühest kärust piilus isegi üks neljajalgne osavõtja. Rallitajatele jagati ergutust rajal olnud joogipunktides ning kõik jõudsid vapralt finišisse.

Finišisse jõudmist tähistati ühise pannkoogisöömisega. Lapsed said lustida vahval takistusrajaga batuudil ning ronida Hageri rahvamaja pargi väliatraktsioonidel. Meelt sai lahutada ka vibulaskmise areenil ning oma rammu poksimasina kallal proovile panna. Tegemist jagus nii suurtele kui ka pisematele. Kõigi osavõtjate vahel toimus ka

õnneloos, mille õnnestumisele kohalikud ettevõtjad oma panusega kaasa aitasid.

Käruralli toimus sel suvel kolmandat korda. Ürituse eesmärgiks oli ärgitada inimesi rohkem vabas õhus liikuma. Käruralli korraldusmeeskond soovib tänada ettevõtmise toetajaid, sest iga panus teeb osalejate jaoks ürituse vahvaks. Aitäh teile Kohila Veski Baar, Pappa Pizza, BeleSa Ilu- ja Tervisekeskus, Kohila Ehitus- ja Aianduspood/Midzone OÜ. Projekti on rahastatud kohaliku omavalitsuse programmist. Ettevõtmist toetas ka Kohila vallavalitsus.

Käruralli korraldusmeeskond soovib tänada kõiki osavõtjaid, kes nii meeleolukalt üritusel kaasa löid ja vihmastest ilmast end kohutada ei lasknud. Samuti täname vabatahtlikke abilisid, kelle toel üritus toimuma sai. Liikumine teeb tuju heaks – korraldajad loodavad kohtuda juba järgmistel üritustel!

Käruralli korraldusmeeskond

Kohila Võrkpalliklubi kutsub võrkpalli mängima!

Meil on toredad trennid, sõbralik seltskond ja palju võrkpalli!

Oodatud on nii suured kui ka väikesed, nii algajad kui ka edasijõudnud!

Sel sügisel on meil palju uut! Väikestele (1.–3. klass) hakkab toredaid liikumistunde läbi viima lastesõbralik ja väga kannatlik Maarja-Liis Heinmäe.

Poistele algab oktoobris algajate võrkpalliõpe väga energilise ja motiveeriva treeneri Kromel Kruusmanni käe all.

Täiskasvanutele jagab korra nädalas õpe-

tussõnu Kohila üks pädevamaid võrkpallureid Katleen Kostikov, kes on lõpetanud Audentese Spordigümnaasiumi ja TLÜ kehakultuuriteaduskonna. Samuti on Katleen mitmekordne Eesti ja Balti võrkpallimeister täiskasvanute klassis, võitnud noorte tiitlivõistlustel arvukalt medaleid ja osalenud võrkpallis Kohila VK naiskonna koosseisus eurosarjas.

Tüdrukuid treenib Ingrid Kangur, aegajalt teeb mõne spetsiifilise trenni ka Katleen Kostikov.

Täiskasvanutega ja noortega mängime rahvaliigat ning noortega osaleme Eesti tiitlivõistlustel. Meil on ka päris oma sarjad: Kohila Võrkpalliklubi Sügisrikas, Kevadrikas ja Rannakarikas. Seejuures toimub Sügisrikas igal nädalal.

Infopäringud ja treeningutele registreerimise ankeedi saad teele panna Kohila Võrkpalliklubi e-posti aadressile kohilavorkpalliklubi@gmail.com.

Ingrid Kangur

Neemeco Spordiklubi noored jõudsid Eesti võrkpalli meistriliigasse

Meil on suur rõõm teatada, et Neemeco Spordiklubi noored mängijad on astunud sammu edasi oma sportlasteekonnal.

Sten-Markus Taasväli liitus sellest hooajast Selver x TalTech meistriliiga meeskonnaga ning Marten Stopkin esindab

Pärnu Võrkpalliklubi värve.

Meistriliigas mängimine on oluline kogemus ja võimalus end proovile panna Eesti võrkpalli kõrgeimal tasemel. Oleme uhked, et Kohila valla noored sportlased saavad oma oskusi ja pühendumust näi-

data tippkonkurentsis.

Fotod: Marten Stopkin - Pärnu Võrkpalliklubi FB; Sten-Markus Taasväli - Selver x TalTech Volleyball FB.

Andra Aavik

NEEMECO SPORDIKLUBI

võrkpallitreningud

HOOAEG 2025/26

POISID

1.-3. KLASS

ESMASPÄEV 14.15–15.05
 TEISIPÄEV 14.15–15.10
 NELJAPÄEV 14.15–15.15

4.-6. KLASS

ESMASPÄEV 15.05–16.30
 TEISIPÄEV 15.10–16.15
 NELJAPÄEV 15.15–16.30
 REEDE 14.30–15.30

7.-12. KLASS

ESMASPÄEV 16.30–18.00
 TEISIPÄEV 16.10–17.45
 NELJAPÄEV 16.30–18.00
 REEDE 15.00–16.30

TÜDRUKUD

1.-3. klass

ESMASPÄEV 15.15–16.15
 TEISIPÄEV 14.15–15.10
 REEDE 14.15–15.00

4.-6. klass

ESMASPÄEV 16.15–17.30
 TEISIPÄEV 16.00–17.15
 NELJAPÄEV 16.30–17.30

7.-12. klass

ESMASPÄEV 17.30–19.00
 TEISIPÄEV 17.00–18.30
 KOLMAPÄEV 17.30–19.30
 NELJAPÄEV 17.30–19.00

NEEMECO SPORDIKLUBI TREENERID
MADIS & ANDRA

Neemeco Gerardo's Toys/Kohila vald noorte võistkonnad ootavad lisa

Trennid on täis liikumisrõõmu, uusi sõpru ja mängulist õppimist, kus samm-sammult õpime võrkpalli põhitõdesid.

- Sobib lastele, kes soovivad aktiivselt liikuda, uusi oskusi omandada ja saada osa vahvast tiimivaimust.
- Treeningud toimuvad Kohila Spordikeskuses.
- Kaasa vaid sportlik meel ja mugavad riided, pallid ja hea tuju ootavad juba ees!

Küsimuste või registreerimise korral kirjuta:

- treener Andra: andrakkas@gmail.com
- treener Madis: madis201@hotmail.com

Kohila Võrkpalliklubi Öövolle

Aastast 2025 toimuv Öövolle oli pikka aega Eestis ainulaadne – mitte kuskil mujal ei mängitud öösel rannavõrkpalli kui Kohilas. Meie rekord oli lausa 40 paari neljal väljakul.

Aastate jooksul on üht-teist muutunud: oleme jõe äärest Tuleka tagant kolinud alevi teise serva, oleme muutnud võistluste süsteeme erinevatel aastatel, piiranud osalejate arvu ja mänginud lisaks liivale ka murul. Kuid Öövolle oli, on ja ilmselt ka jääb Kohila Võrkpalliklubi kõige atraktiivsemaks ja ettearvamatuks turniiriks. Ilm kord on mängijate sõber ja kord mitte, aga sel öhtul pannakse suvehooajale punkt. Mängitakse nii valges kui pimedas, jagatakse auhindu, grillitakse, süüakse pannkooke ja tuntakse end hästi.

Nii ka sel aastal. Öövolle toimus nagu tavaliselt 19. augustil. Mängima ja suve lõpetama oli tulnud hulk rahvast. Toimus turniir nii täiskasvanutele kui ka lastele.

Tulemused:

1. Nicole Närep, Delia Nevski, Max Andreas Kosenkranius, Johan Mäesalu, Marika Jõesaar
2. Katrin Närep, Tarmo Teller, Anett Haljasorg

jasorg, Allar Haljasorg
3. Angela Pillam, Liisi Voojärvi, Eimar Pillam, Martin Pillam

Laste Öövolle tulemused

1. Olivia Tamberg, Helena Murumaa, Mia Malv, Noora Bachfeldt, Christlyn Koik
2. Eliise Malken, Kete Kruusmann, Berit Emili Roosior
3. Roos Ojamägi, Nelely Laan, Maru Anderson, Elisabeth Malv
- Lastele toimus Öövollel ka mitmeid võistlusi. Võisteldi täpsusservides, alt- ja ülaltsöödu sooritustes. Tähelepanu väärib oli üks saavutus, mida ei ületa ilmselt ka palju vanemad ja kogenumad mängijad. 11-aastane Mia Malv tegi järjest 460 altsöö-

tu! Palju õnne, Mia!
Aitäh kõikidele osalejatele.
Ja aitäh kõigile, kes aitasid turniiri ette valmistada ja läbi viia.
Aitäh platside ettevalmistaja ja pannkookide küpsetada, Oole Kangur!
Aitäh laste Öövolle läbiviija, Katleen Kostikov!
Aitäh lastele näomaalingute tegija ja sooja tee keetja, Maarja- Liis Heinamäe!
Aitäh igakülse abi eest, Heli Vahter ja Marek Popov .
Aitäh piltide eest, Jaanika Saarna!
Kohtumiseni juba septembris saalis ja peagi uuel suvel taas liival!

Kohila Võrkpalliklubi

Suvi täis võrkpalli – 380 mängu!

Sel aastal kehtsid Kohila Võrkpalliklubi turniirid lakkamatult juunist augustini. Mängida said nii lapsed, naised kui ka segavõistkonnad.

Igal teisipäeval ja neljapäeval toimus segavõistkondade Rannakarikas, kokku 21 etappi. Igal kolmapäeval aga naiste Rannakarikas. Igal teisipäeval ja neljapäeval leidis aset ka laste Rannakarikas, kokku 17 etappi.

Osalejate koosseis oli kirju, üheskoos mängisid nii noored, naised kui ka mehed. Vanuseline erinevus küündis lausa 40 aastani, mis näitab, et võrkpall on võrratu pallimäng, ühendades kergelt erinevaid põlvkondi!

SEGAVÕISTKONDADE TULEMUSED: Mehed

1. Allar Haljasorg
2. Tarmo Teller
3. Erik Brutšiskin

Naised

1. Anett Haljasorg
2. Katrin Närep
3. Gerli Aasmäe

Noored

1. Avely Toomingas
2. Eliise-Miia Mölder
3. Marii Heleen Nummu
- Eriauhinna sai Katrin Närep, kes osales kõikidel kordadel ehk pühendas 21 päeva oma suvest võrkpallile!
Suur tänu turniiritabeli haldajale, kelle

valvsa pilgu all kõik punktid kirja ja paremusjärjestus paika said. Aitäh, Anett Haljasorg!

Naiste Rannakarika tulemused:

1. Nicole Närep – Eliise-Miia Mölder
2. Angela Pillam – Delia Nevski
3. Loore Lehemets – Avely Toomingas

Kohila Võrkpalliklubi

Kohila Võrkpalliklubi Rannakarikas lastele

Rannakarikas, mis on kindlasti Eesti pikim laste rannavolle sari, kestis juuni algusest augusti lõpuni, igal teisipäeval ja neljapäeval. Kokku toimus 17 etappi. Iga nelja etapi järel oli ka kokkuvõtete tegemine ja autastamine.

Öövollel said kogu sarja parimad kätte karikad ja kingikotid. Kotis oli kinke nii palju, kui oli osalemiskordi, kõige tublimad käisid kohal lausa 16 korda.

Kohila Võrkpalliklubi Laste Rannakarika tulemused on järgmised:

1. Lisett-Mari Mölder – Mia Malv
2. Elisabeth Malv – Helena Murumaa
3. Eliise Malken – Nelely Laan
4. Christlyn Koik – Noora Bachfeldt
5. Maru Anderson – Berit Emili Roosior
6. Pihel Gildemann – Carine Kaasik
7. Olivia Tamberg – Roos Ojamägi
8. Kete Kruusmann
- Lapsed olid ülitublid, käisid väga palju

kohal ja olid hingega asja juures. Sügisel toimub samalaadne Sügiskarikas. Kes soovib meiega liituda, kirjutage e-posti aadressile kohilavorkpalliklubi@gmail.com.

Kohila Võrkpalliklubi

Õnnitleme septembrikuu sünnipäevalapsi!

97	ASTA-AGNETA SILD	79	JUTA HAASMA
94	ELVI JÄÄGER	79	MIHKEL VIKMAA
90	MILVI REBBASE	78	HELVE KIVIK
90	TIIU KIKKAS	78	VITALI PETROV
89	HELVI HALLOP	78	ANNE SIITAM
89	HEINO SAARMA	78	MATI TAMMSAAR
88	ANTS ARU	77	HILJA ARRO
85	AASA RANDMAA	77	LJUDMILA KAMOSKO
85	EVI ROOVÄLI	77	LIIDI TUGO
85	REIN PIRNPUU	77	EVI TAMME
84	MARIKA RUNGI	77	SALME TALTS
84	HELGI KERIK	77	VALENTINA KULLERKUPP
83	EHA TÄHT	77	ARNO ILVES
83	URVE TORI	77	MARE KAIMME
82	MAIE ADAMSON	76	LEMBIT KOOPUU
82	REIN ROSENŠTOK	76	VELLO KAMSOL
81	ANTS BLEI	76	ASTA PÖLDMA
81	ANNE-LY OKSAAR	76	RAISA SMIRNOVA
81	JOEL-SIIMOPÖLD	76	INNA PETSAAAR
81	ELINA PÄRN	76	TAISSIA KÜPPER
81	REET PETERS	76	EEVI UKLEIKA
80	OLEG TSÖGANOV	75	ILME LÕIV
80	MILDA MÖLDRE	75	PIJOTR BARANOV
79	VIKTOR NEIMANN	75	LEMBIT LAANSOO
79	LIIVI VALDMANN	75	ALEVITINA VIKMAA
79	MATI PÖLDAAS	75	URVE HINN
79	ANNE VIIART	75	ARNO NARRO
79	EVI PAJUMÄE	75	ELVE KUKK
79	MARE KUMMER		

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke

KONRAD KÖRRE
HERBERT RAUDAUK
RAHU TERAS
HARDI JÜRGENSON
LENNA LOORE ANUFRIEV
MIA PURVE
BIANCA AAMISEPP

Meie hulgast on lahkunud

ILLAR SOKK

EELK HAGERI LAMBERTUSE KOGUDUSE TEATED:

Pühapäev, 14. september.

Hageri kiriku 133. aastapäev

12.00 Kiriku aastapäeva jumalateenistus, armulaud.
Jutlustab Lääne-Nigula koguduse õpetaja Kristo Hüdsi. Tromboonil mängib Ervin Aigro.

Laupäev, 20. september

18.00 Vennastekoguduse tund palvemajas

Pühapäev, 21. september.

Palvemaja 207. aastapäev

10.00 Piiblitund palvemajas. Piiblitunni peab õpetaja Katrin-Helena Melder.
12.00 Jumalateenistus kirikus, armulaud. Jutlustab Järva-Jaani koguduse õpetaja, Järva praost, assessor, Katrin-Helena Melder. Tromboonil mängib Ervin Aigro.
15.00 Aastapäeva koosolek palvemajas. Sõnavõttud, tervitused. Laulab kammerkoor Lambertus. Mängib koguduse pasunakoos.

Pühapäev, 28. september.

Sääksmäe koguduse küllalised

12.00 Jumalateenistus, armulaud

Laupäev, 4. oktoober.

Leerikursuse algus

10.00-12.00 Leiritunnid kogudusemajas

Pühapäev, 5. oktoober

12.00 Jumalateenistus, armulaud. Teenib õpetaja Erkki Juhandi.

Laupäev, 11. oktoober

10.00-12.00 Leiritunnid kogudusemajas

Pühapäev, 12. oktoober.

Lõikustänapühä.

Pühapäevakooli algus

11.30-12.00 Raamatukogu kogudusemajas

12.00 Jumalateenistus, armulaud

Jumalateenistused Hageri kirikus igal pühapäeval kell 12.00. Täpsem info koguduse kodulehel <https://hageri.eelk.ee/>.

Kuulutused

Mahla pressimisteenus toormahlaks ja pastöriseeritud mahlaks Kose vallas ja õunte kokkuost. Lisainfo e-posti aadressil info@nommetalu.ee.

Ostan autosid, seisukord ei ole oluline. Tel 553 1989.

Müüa kuivad ja toored küttepuud – lepp, sanglepp, kask. Metsakuiv okaspuu. Kogus alates 7 ruumist, transport hinna sees. Lisainfo ja tellimine tel 555 18498.

Müüa lõhutud kuivad ja toored küttepuud kohaletoomisega. Uus! Kuivad küttepuud 40l võrkkotis 30 cm (lepp, sanglepp, kask, saar). Info ja tellimine kodulehelt www.pakhalupuu.ee, tel 5099 598 või e-post pakhalupuu@gmail.com.

Eterniit ja profiilplekiga katusetööd. Hoonete ja majade ehitus. Fassaadide soojustamine ja viimistlus. Kortermaja trepikodade renoveerimine. Tel 5352 9476, e-post mehitus@gmail.com.

Ostan kokku autosid. Sobivad igas seisukorras. Autode arvelt kustutamine. Järgi tulemine puksiiriga. Tel 5345 1955, e-post autosober@gmail.com. Kuulutus ei aegu.

Ohtlike puude langetamine. Tel 5663 2968.

- Saamees-puuhooldustööd.** Tel 5699 2543.
- Ohtlike puude langetamine
 - Raietööd eritingimustes
 - Kruntide puhastamine puudest ja võsast
 - Raadamistööd
 - Kändude freesimine
 - Metsaveotraktori teenus
 - Saekaatri teenus
 - Saematerjali müük

Avaldame sügavat kaastunnet oma kolleegile Aivar Puurile

EMA

lahkumise puhul.

Kohila Vallavalitsus

Lõhutud
**TOORES JA
KUIV LEHTPUU,
METSAKUIV
OKASPUU**
HIND AL 50€/RM
LAOTUD PUUDE TARNE
10 JA 15 RM KAUPA
tel 521 1377

**3-meetrine
LEHTPUU**
TARNE 30 TM
HIND KOKKULEPPEL
tel 502 4895
www.pajakapuit.ee

Sügav kaastunne Aimele elukaaslase

HEINO KUUSKMANNI

kaotuse puhul.

Perekond Rõõmus

Erakonnakaaslast

HEINO KUUSKMANNI

Mälestavad

Kohila EKRE liikmed

VEE JA KANALISATSIOONI TRASSIDE EHTUS

PROJEKTEERIMINE
KOOSKÕLASTAMINE
VÄLISTRASSIDE EHTUS

+372 56848690
DVSLEON.OU@gmail.com

**KATUSTE
PESU JA
VÄRVIMINE**

- ✓ Hooldus nii kivi-, plekk- kui eterniitkatustele
- ✓ Katus säilib kauem ja maja saab värske välisilme

Küsi hinnapakumist!

☎ 5550 9476
✉ info@katusehooldus.ee
🌐 katusehooldus.ee

KOSE KÜTTELADU
INFO JA TELLIMINE +372 504 0304
VÕI
info@kytame.com

**PUITBRIKETT
JA
PELLET**
www.kytame.com

**KASE VÕI
OKASPUU
PUITBRIKETT**
960KG/ALUS
200€/ALUS

PELLET 6/8MM
975KG/ALUS
250€/ALUS

**TERMOHAAB
(KAUAPÕLEV)**
1040KG/ALUS
210€/ALUS

**Vajad uut vihmaveerenni
või katuselt lumetõkked
puudu?**

- Katuseredelid
- Lumetõkked
- Vihmaveerennide paigaldus
- Käiguteed ja platvormid

☎ 527 1059
✉ info@vihmaveerennid.ee
🌐 vihmaveerennid.ee

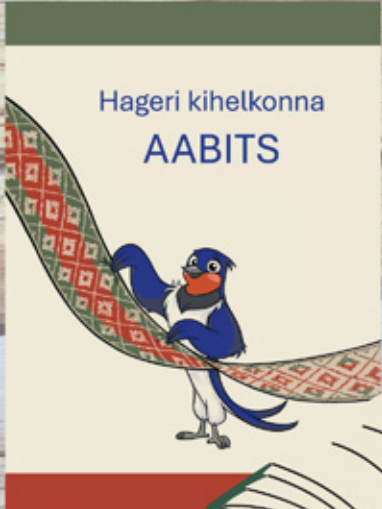

Hageri kihelkonna aabitsa toimkond kutsub

AABITSA esitlustele

16.09.2025 kell 16.00 Hageri muuseumisse

23.09.2025 kell 14.00 Kohila raamatukokku

Töötajad

 KOHILA VALLAVALITSUS

 KOHALIKU OMAALGATUSE PROGRAMM

 EESTI KULTUURKAPITAL

Pilguheit

Angerja Vasallilinnuse

TAASTAMISTÖÖDELE

Reede **3.10** | Algas **12.00**